
MOST

Deskriptive resultater

1. apr. 2019

Informasjon om undersøkelsen

- **Datainnsamlingsperiode fra 3. oktober til 21. november 2018**
  - Distribuert via e-postinvitasjoner. FisBasis for ansatte og internett for vernepliktige
  - 3 påminnelser ble sendt ut og stengevarsel ca. 36 timer før stenging.

- **Svarprosent totalt for undersøkelsen er 48% (n = 8805)**
  - Svarprosent Hæren, 46% (n = 2473)
  - Svarprosent Sjøforsvaret, 42% (n = 1207)
  - Svarprosent Luftforsvaret, 50% (n = 1499)

- **Kvinneandelen overrepresentert**
  - 24% av de besvarte i undersøkelsen er kvinner
    - 23% andel besvarte kvinner i Hæren
    - 24% andel besvarte kvinner i Sjøforsvaret
    - 21% andel besvarte kvinner i Luftforsvaret

Mobbing

Definisjon av mobbing og trakassering

- Forsvaret har nulltoleranse for mobbing og definerer mobbing og trakassering som «*Handlinger, unnlatelser eller ytringer som virker- eller har til formål å virke krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende*» (Bestemmelse om ivaretagelse av arbeidsmiljø, 2016).
- Arbeidsmiljøloven bruker ikke begrepet mobbing, men «*trakassering og utilbørlig opptreden*»: «*Arbeidstaker ikke skal utsettes for trakassering og annen utilbørlig opptreden*» (§ 4.3(3)).
- Arbeidstilsynet omtaler mobbing som en form for trakassering, men skiller begrepene med å spesifisere at mobbing må skje systematisk og gjentas over tid, mens trakassering kan være enkelthendelser med en viss alvorlighetsgrad.
- Tallene fra MOST-undersøkelsen gir ikke et godt svar på hvor mange som opplever å være mobbet eller trakassert, men belyser omfanget og frekvensen på opplevelser av å være utsatt for negative handlinger, unnlatelser og ytringer.
- Resultatet viser at stor andel av Forsvarets ansatte og vernepliktige regelmessig er utsatt for negative handlinger med en frekvens og et alvorsinnhold som ikke gjenspeiler kravene spesifisert i arbeidsmiljøloven eller Bestemmelse for ivaretagelse av arbeidsmiljø.

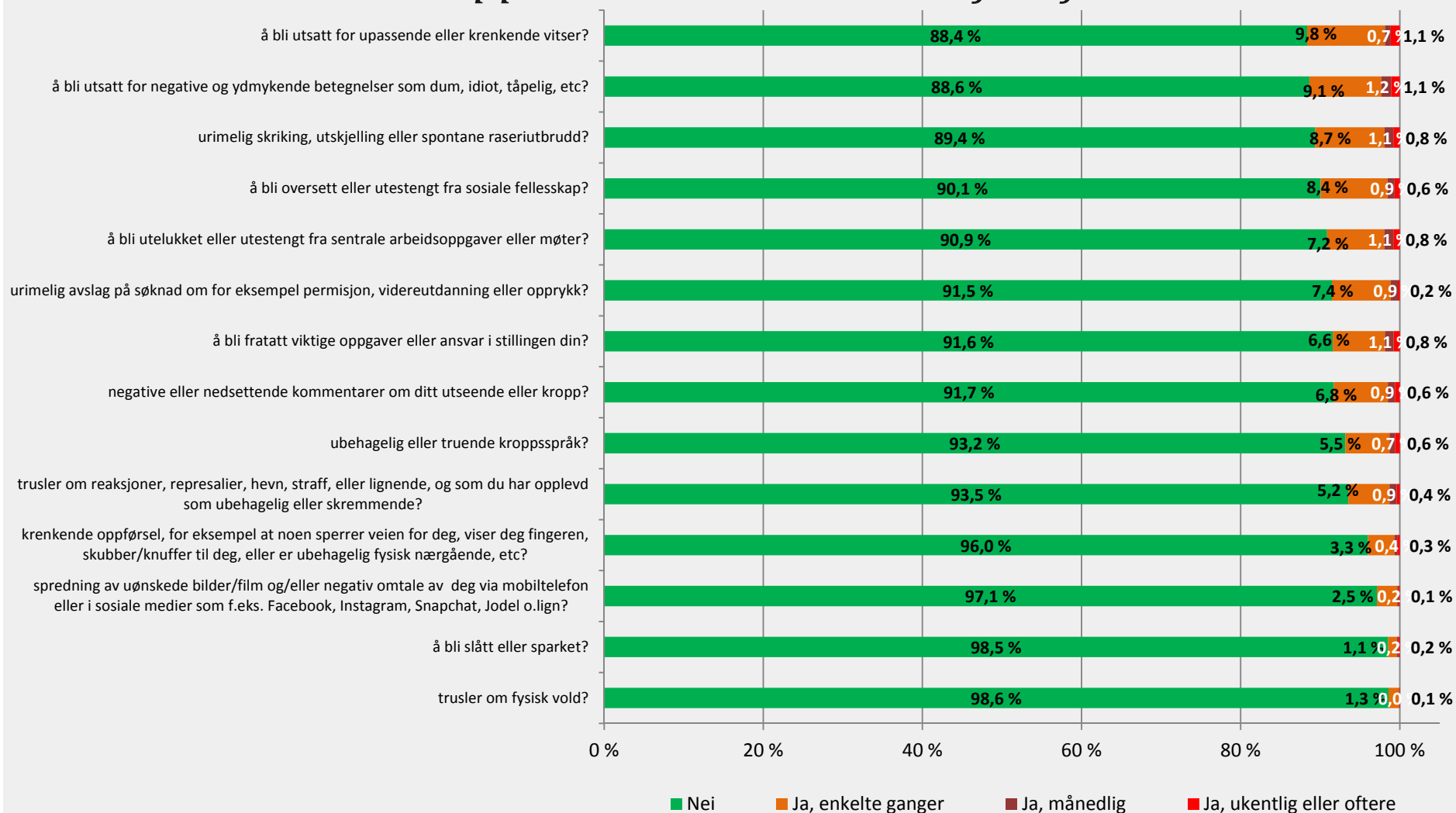
Resultater mobbing

-Hæren-

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

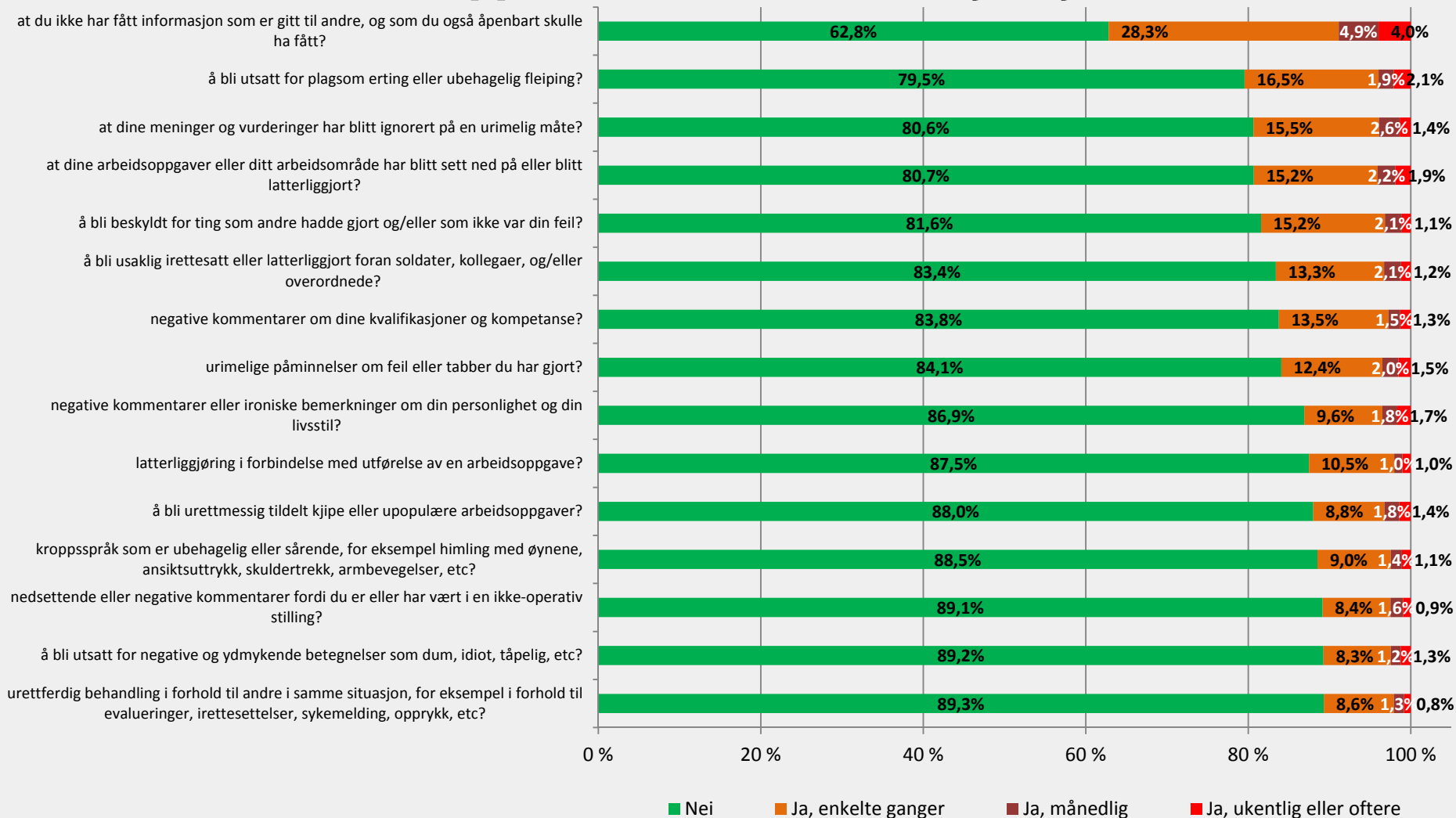

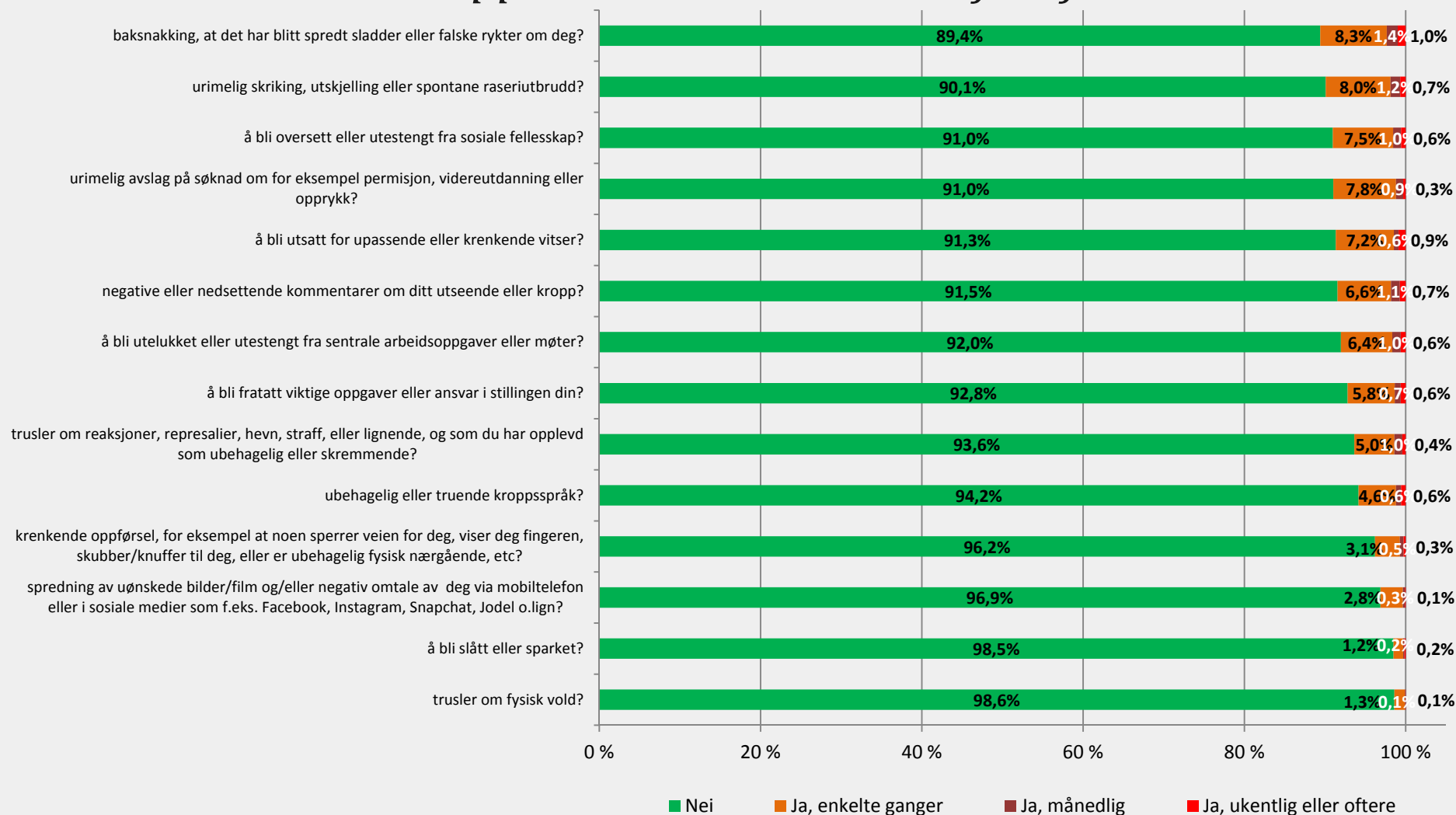
Resultater menn

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

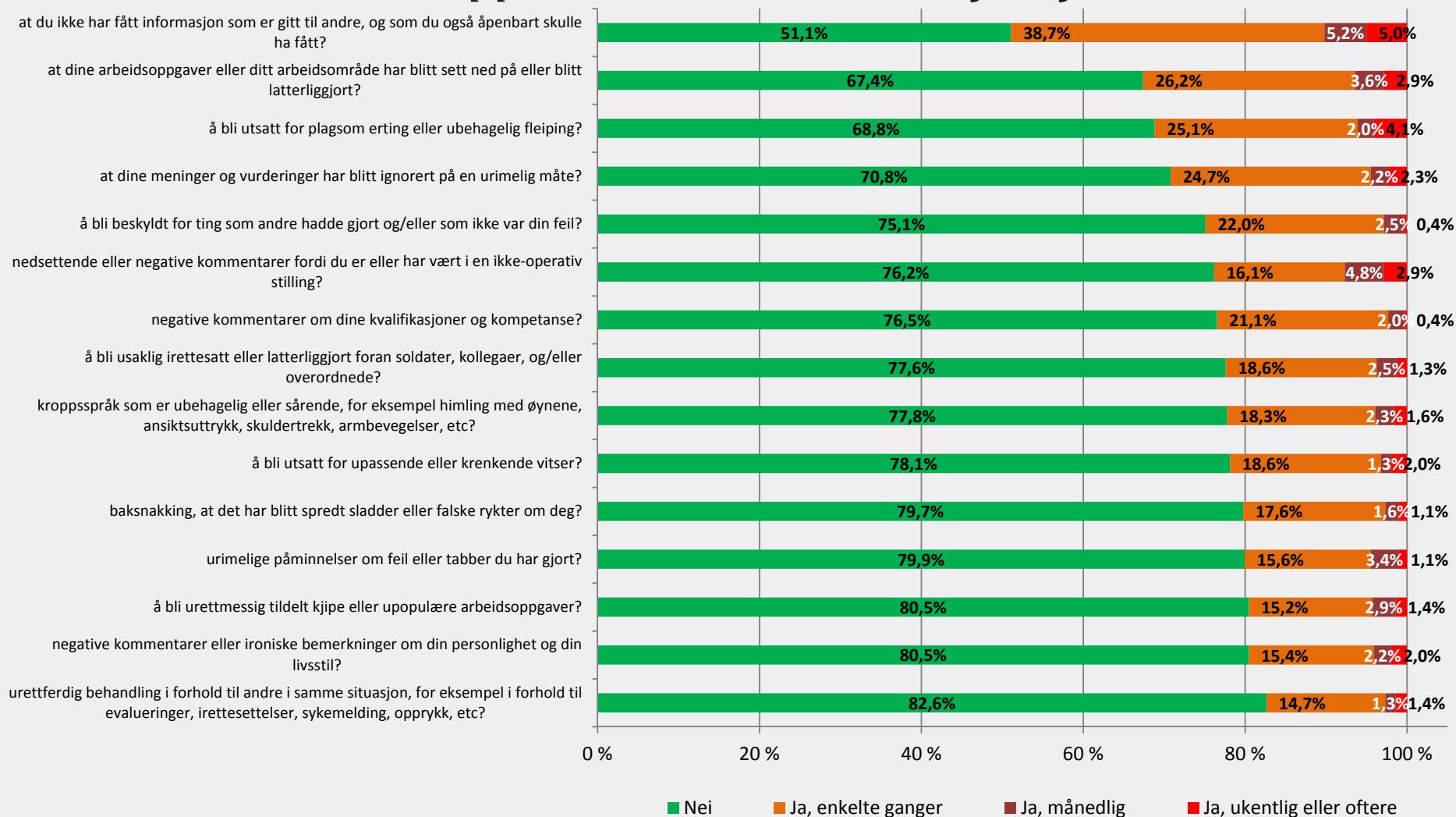
Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

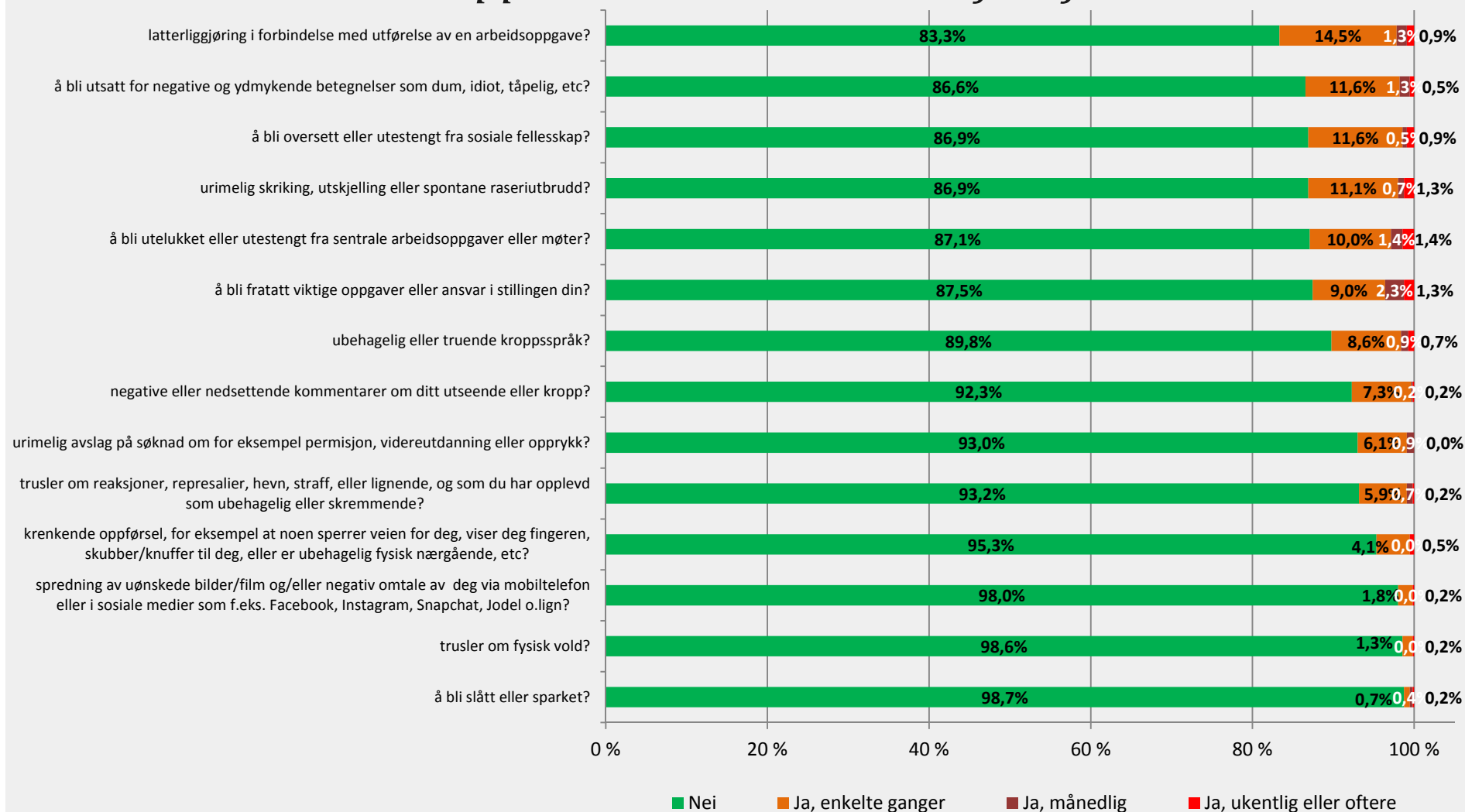

Resultater kvinner

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

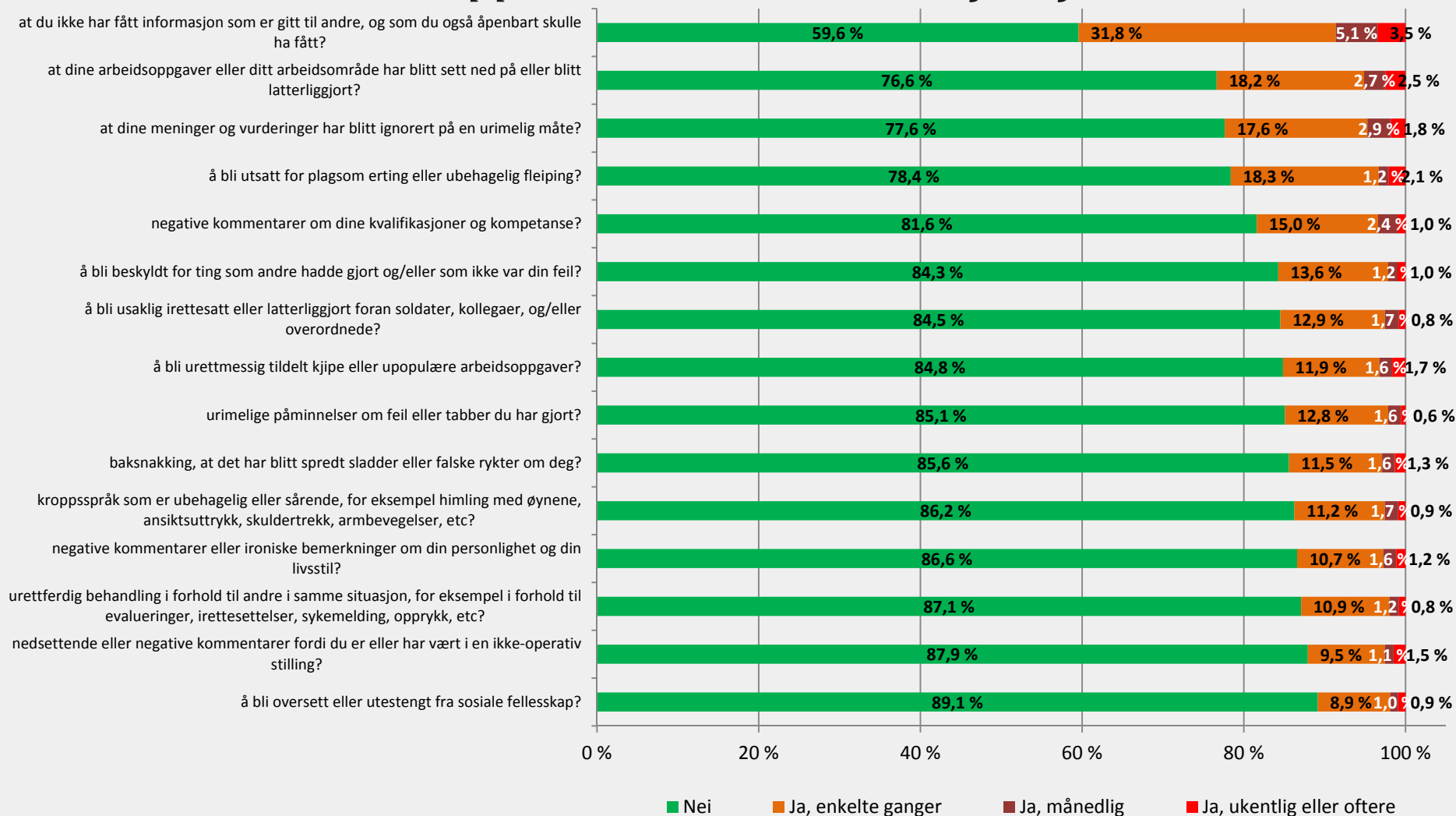

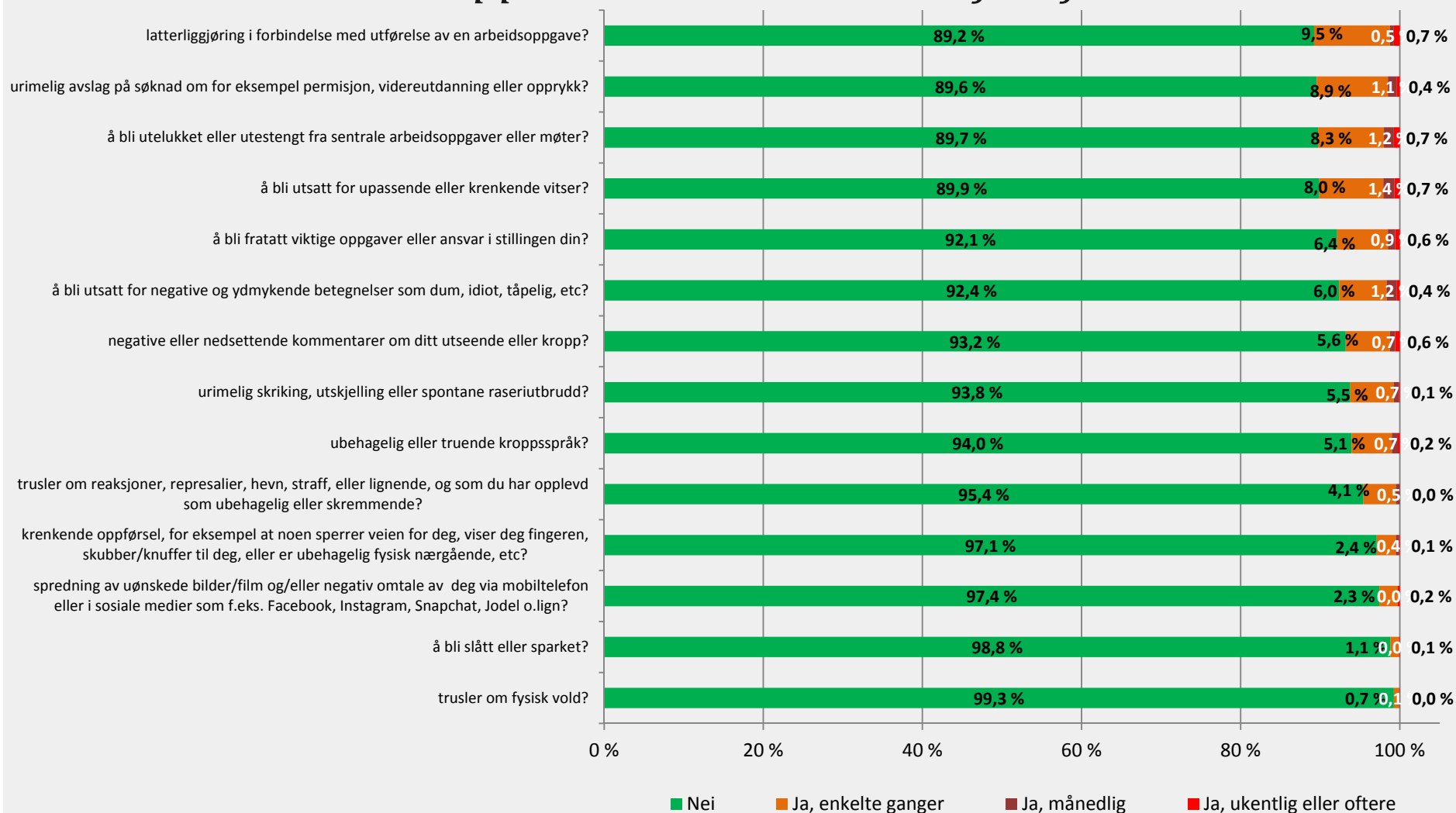
Resultater mobbing

-Sjøforsvaret-

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

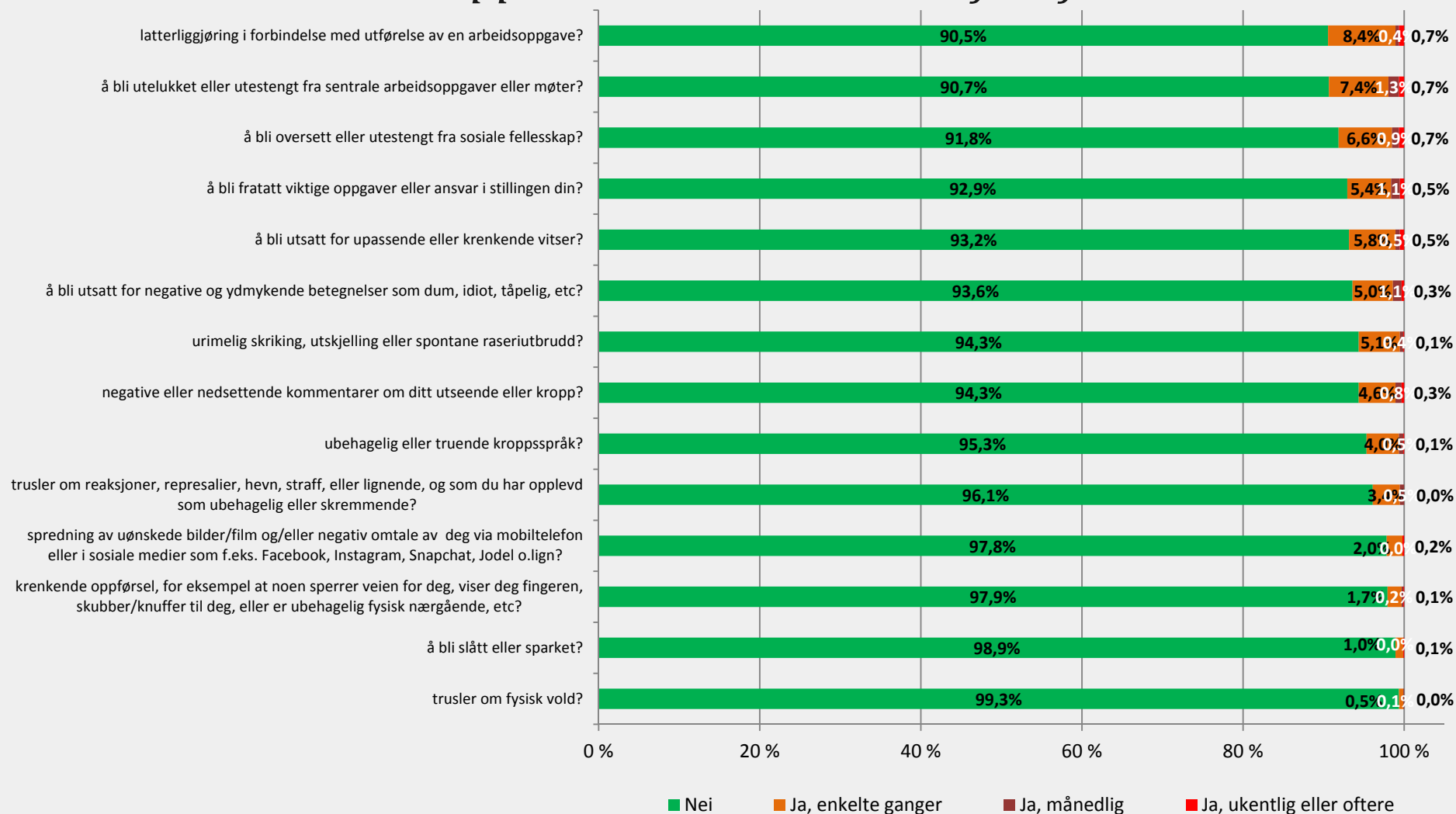

Resultater menn

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

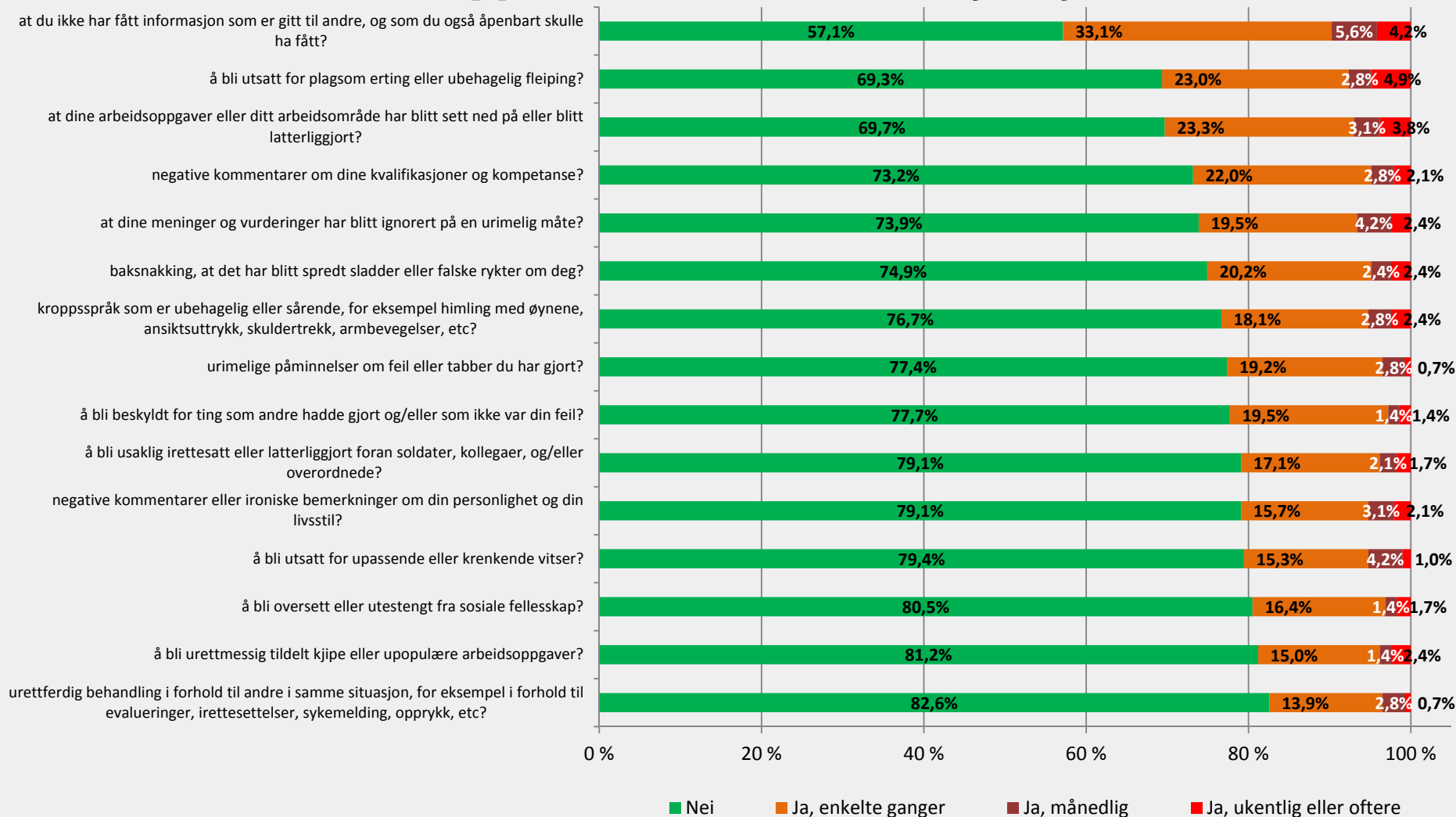
Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

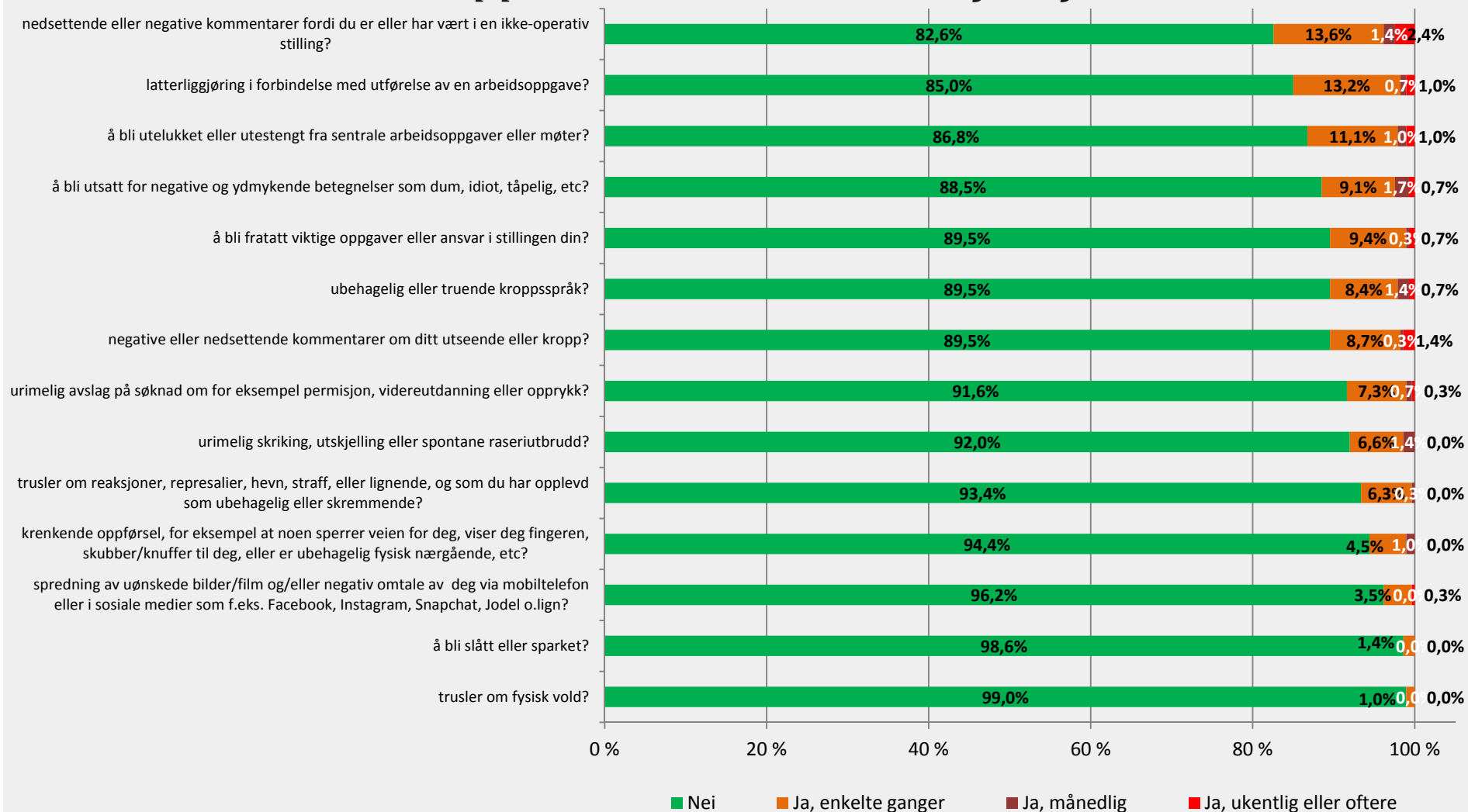

Resultater kvinner

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

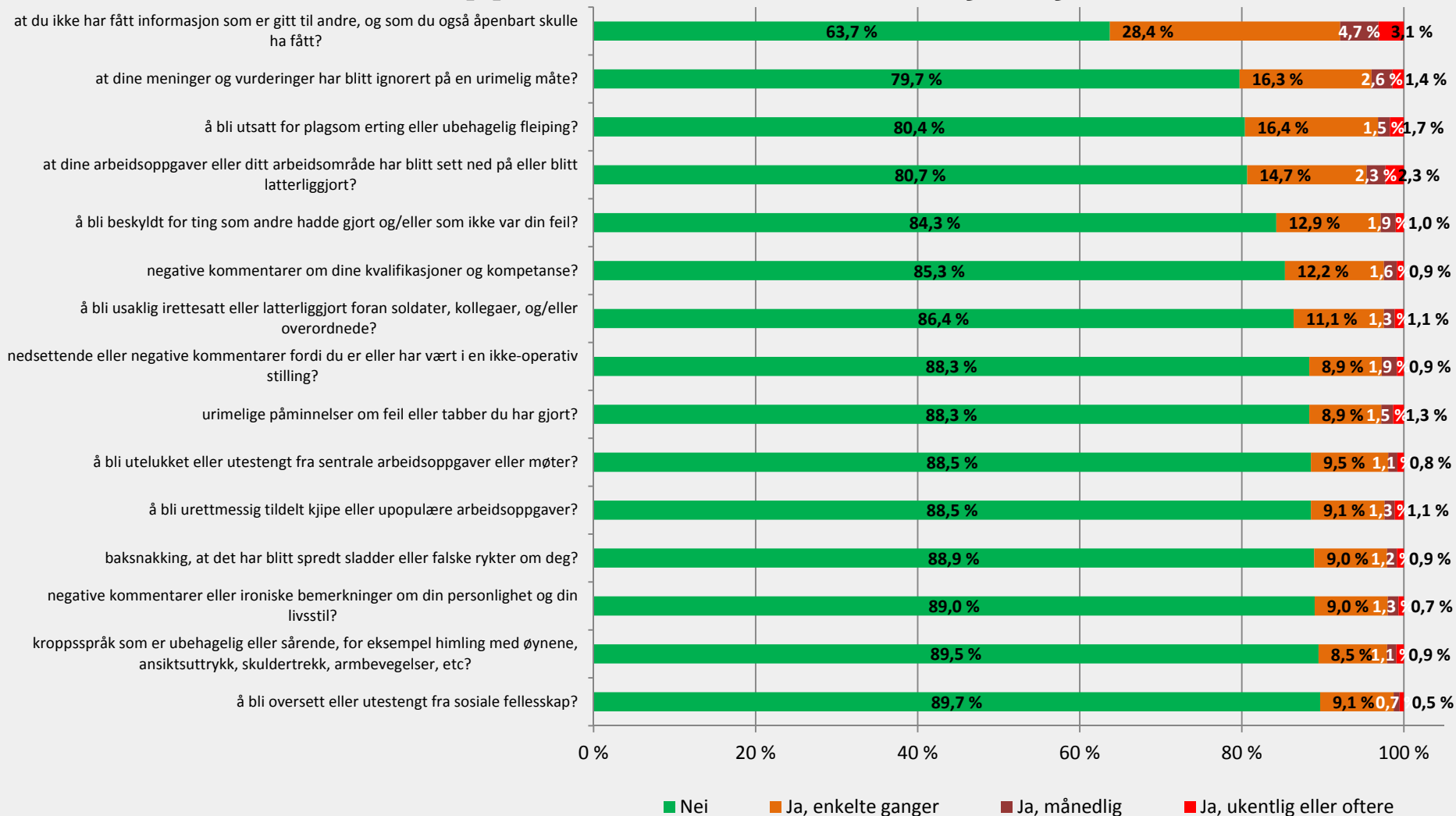

Resultater mobbing

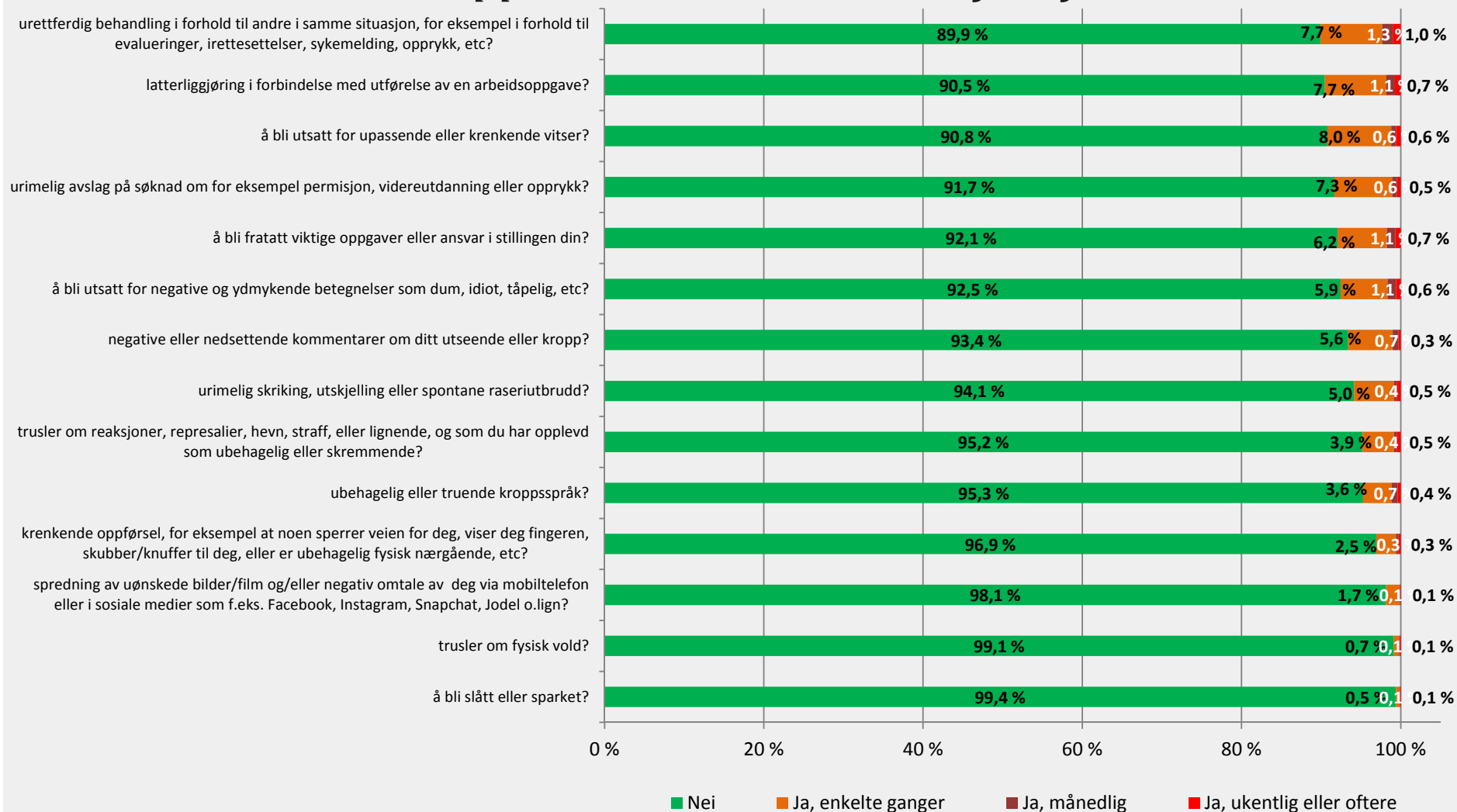
-Luftforsvaret-

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

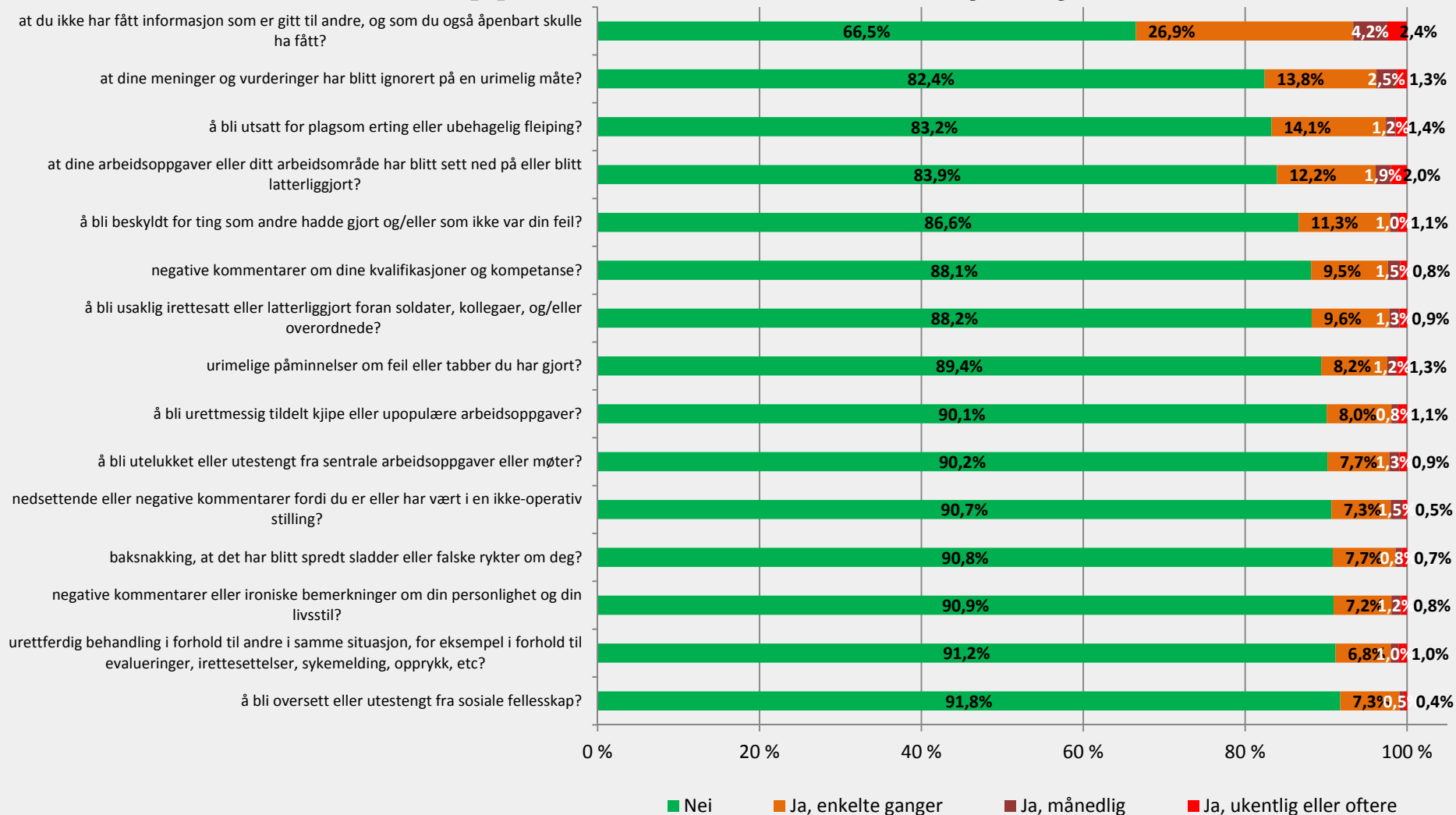
Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

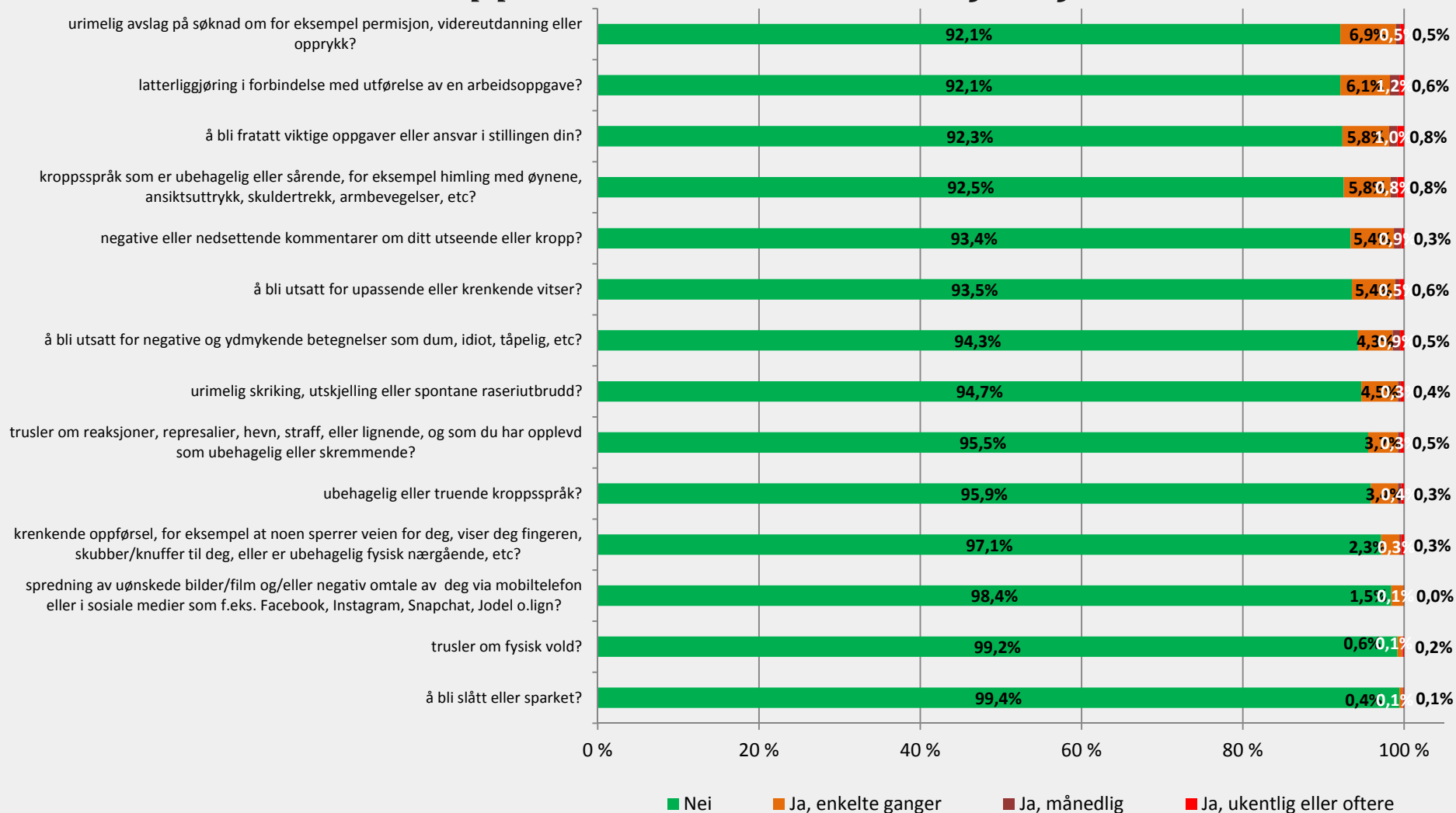

Resultater menn

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

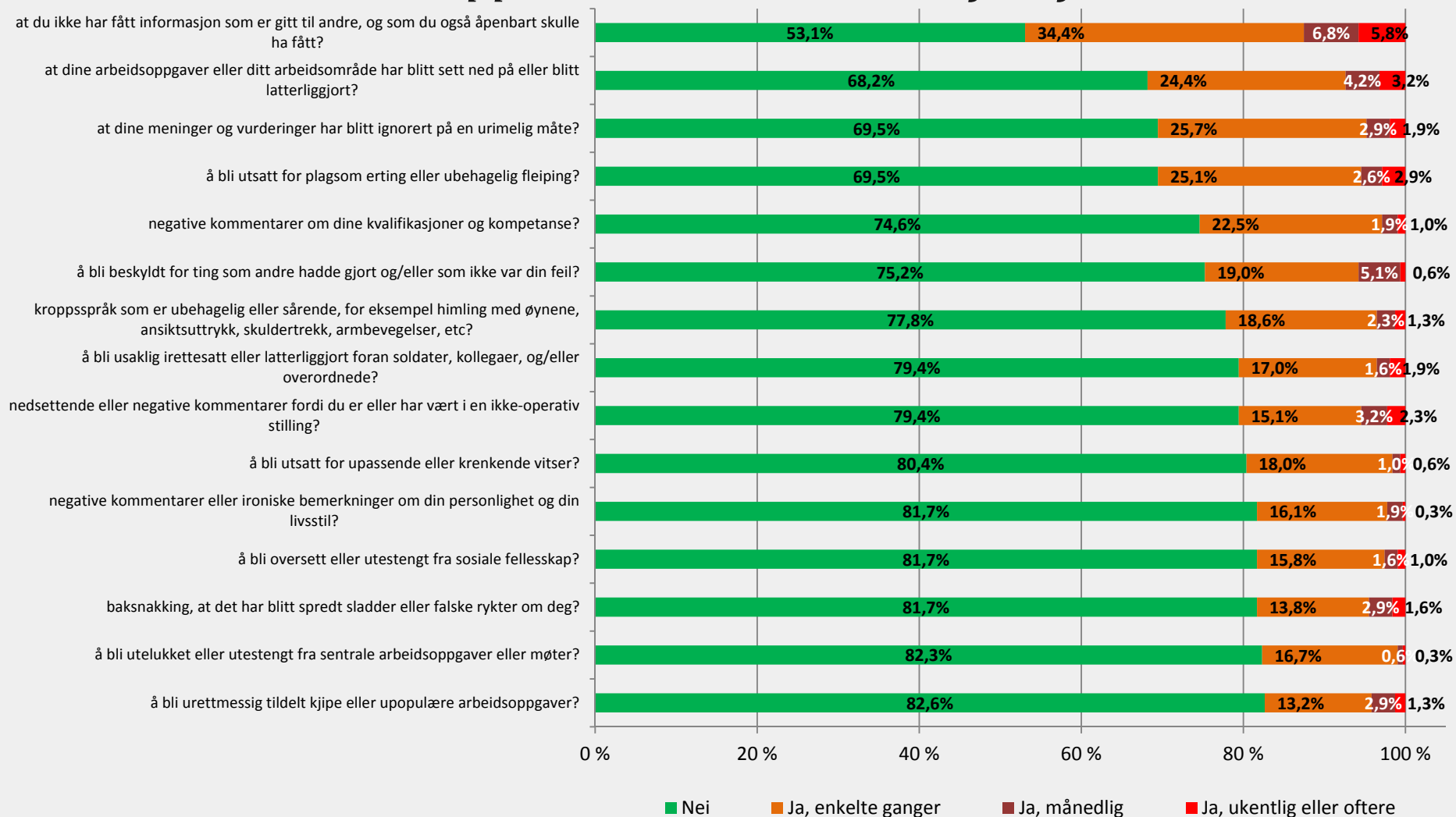
Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

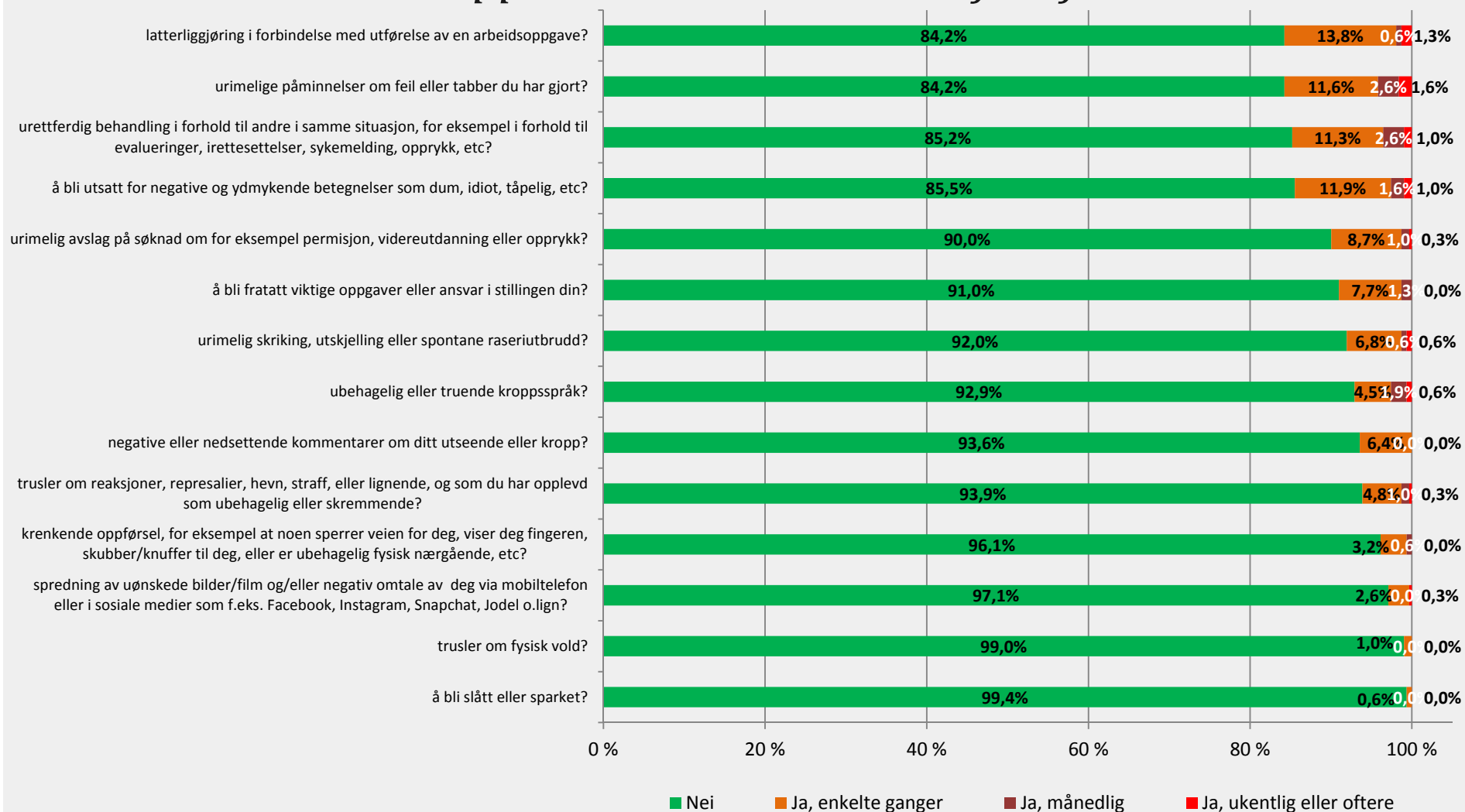

Resultater kvinner

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste seks – 6 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Seksuell trakassering

Seksuell trakassering

«Med seksuell trakassering menes enhver form for uønsket seksuell oppmerksomhet som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom»

Likestillings- og diskrimineringsloven § 13

Begrepsdefinisjoner innen seksuell trakassering

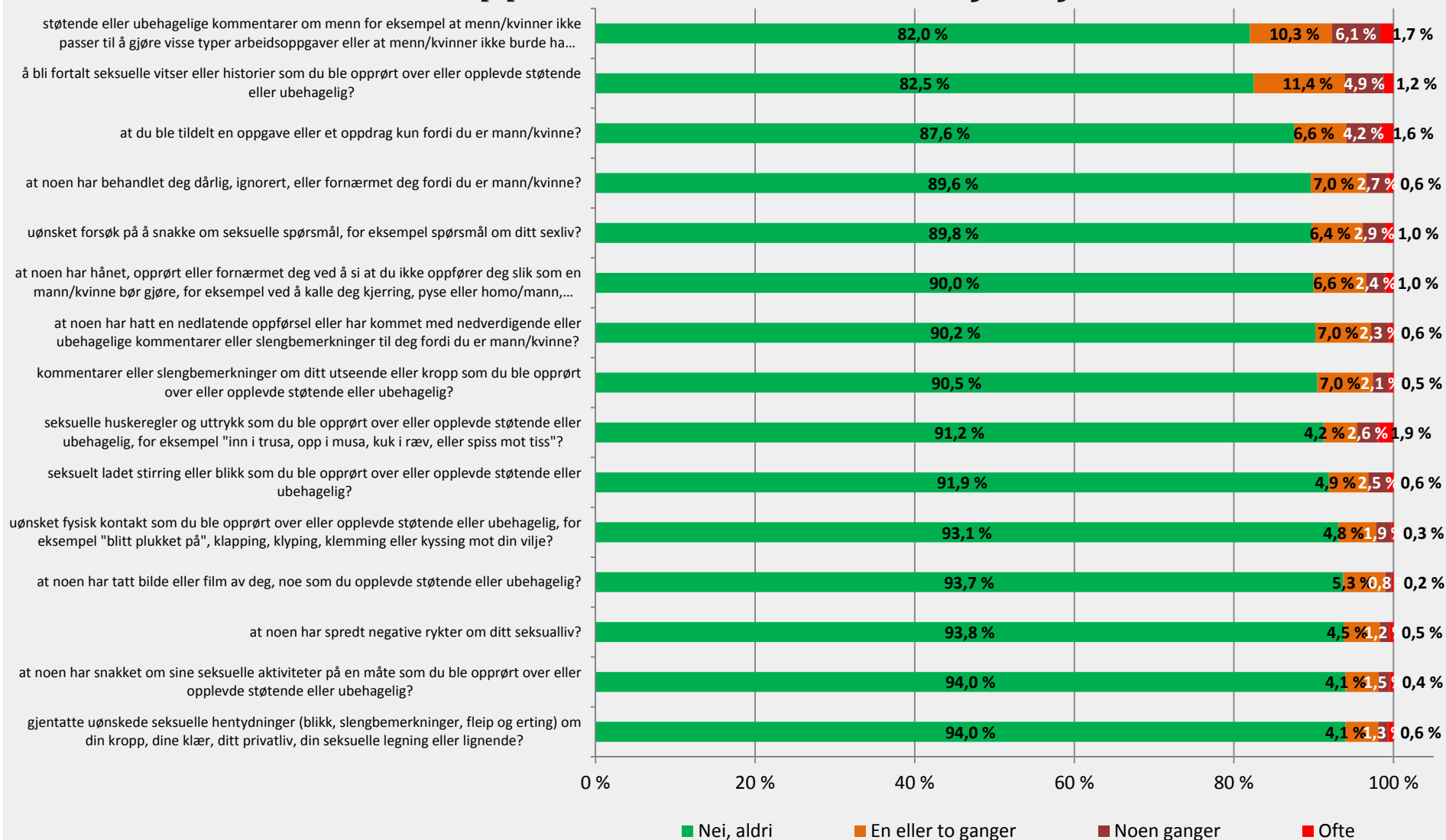
- Verbal trakassering: kan skje via for eksempel seksuelle hentydninger og forslag eller kommentarer om kropp, utseende eller privatliv.
- Ikke-verbal trakassering: dreier seg for eksempel om nærgående blikk, kroppsbevegelser, visning av seksuelle bilder, blotting og liknende.
- Fysisk trakassering: omfatter alt fra uønsket berøring, klemming og kyssing til overgrep som voldtekt og voldtektsforsøk. Seksuell trakassering forekommer også i utstrakt grad på nettet, på sosiale medier, e-post eller tekst- og/eller bildemeldinger.

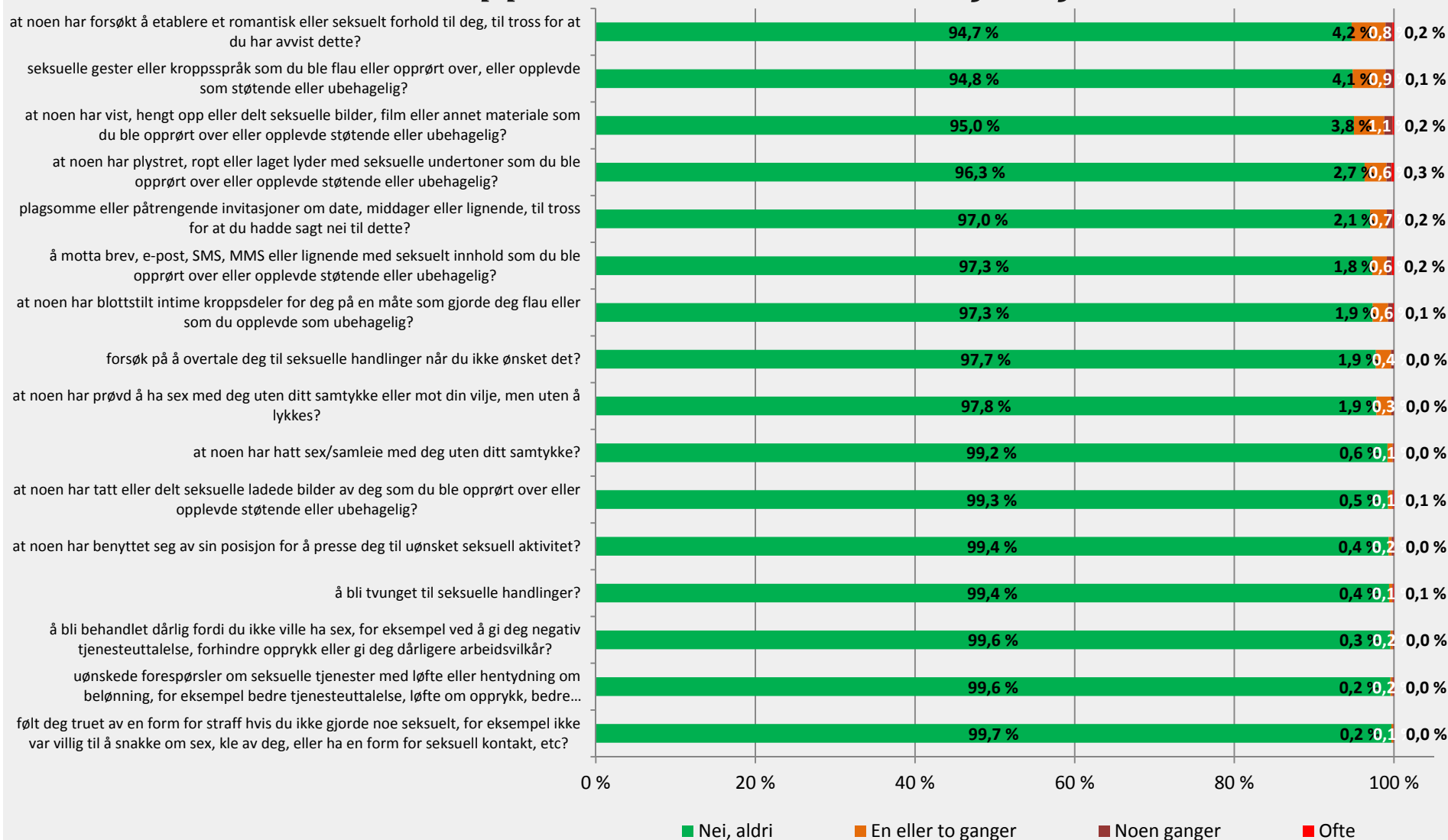
Resultater seksuell trakassering

-Hæren-

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

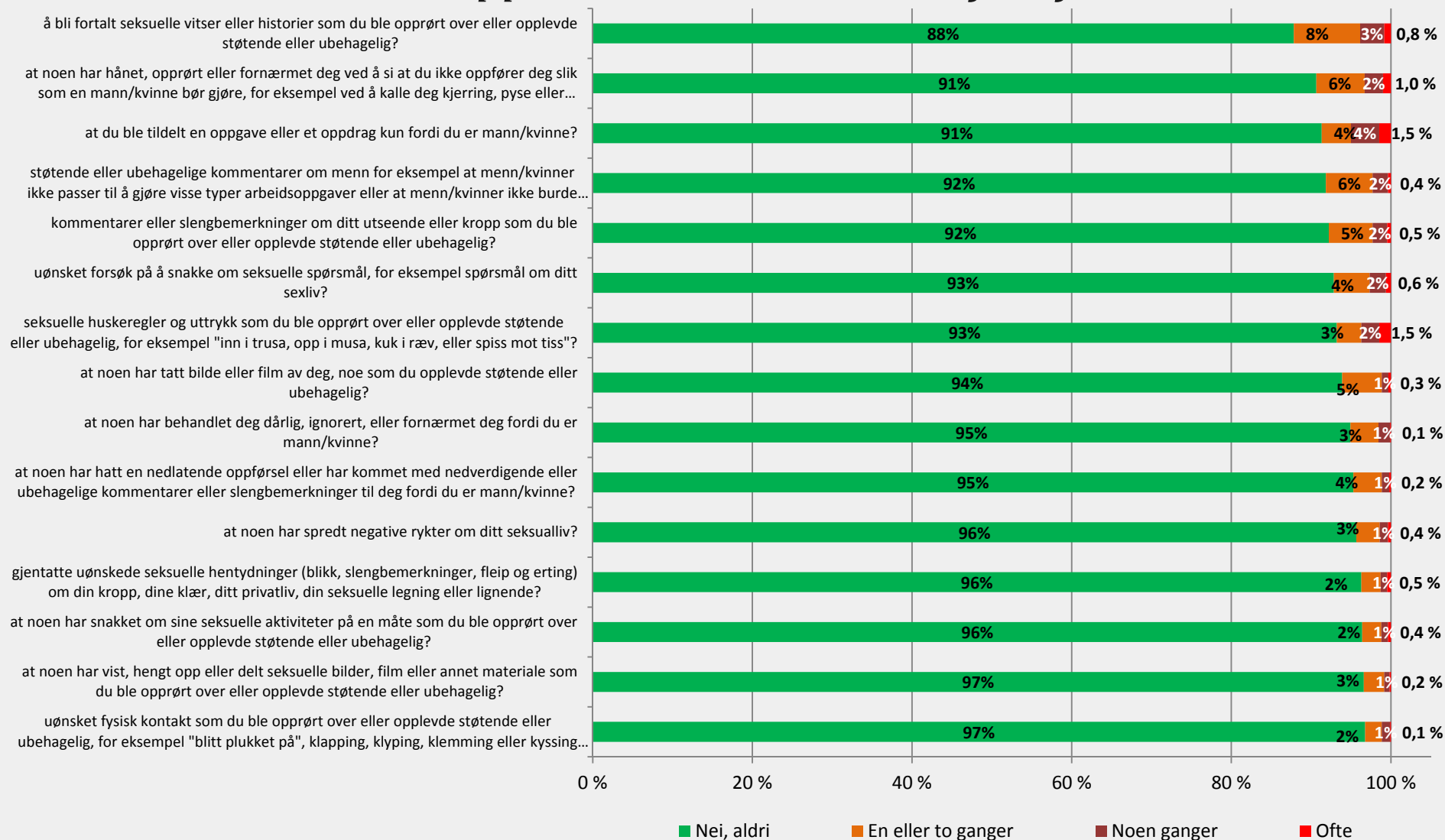
Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

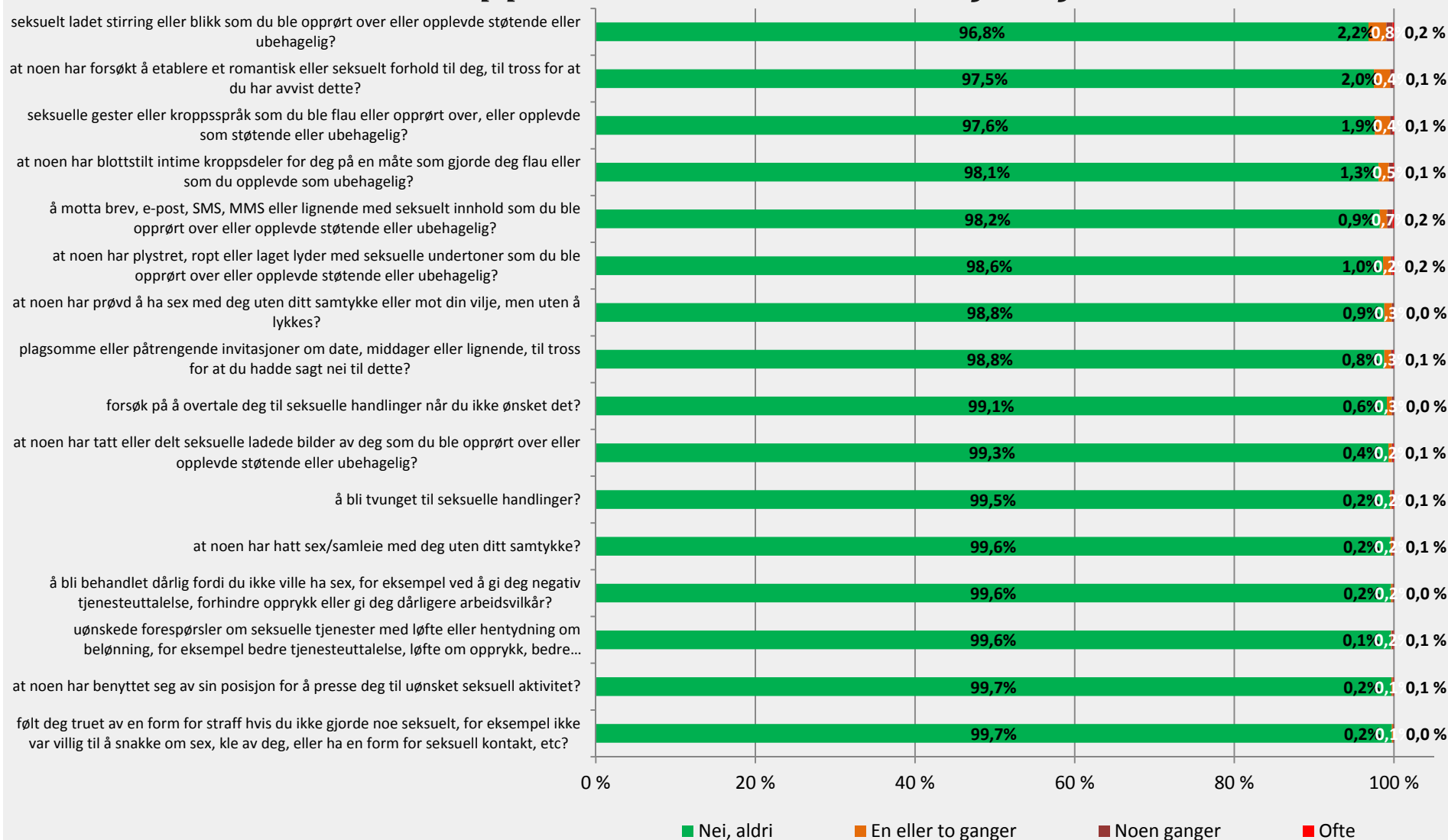

Resultater menn

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

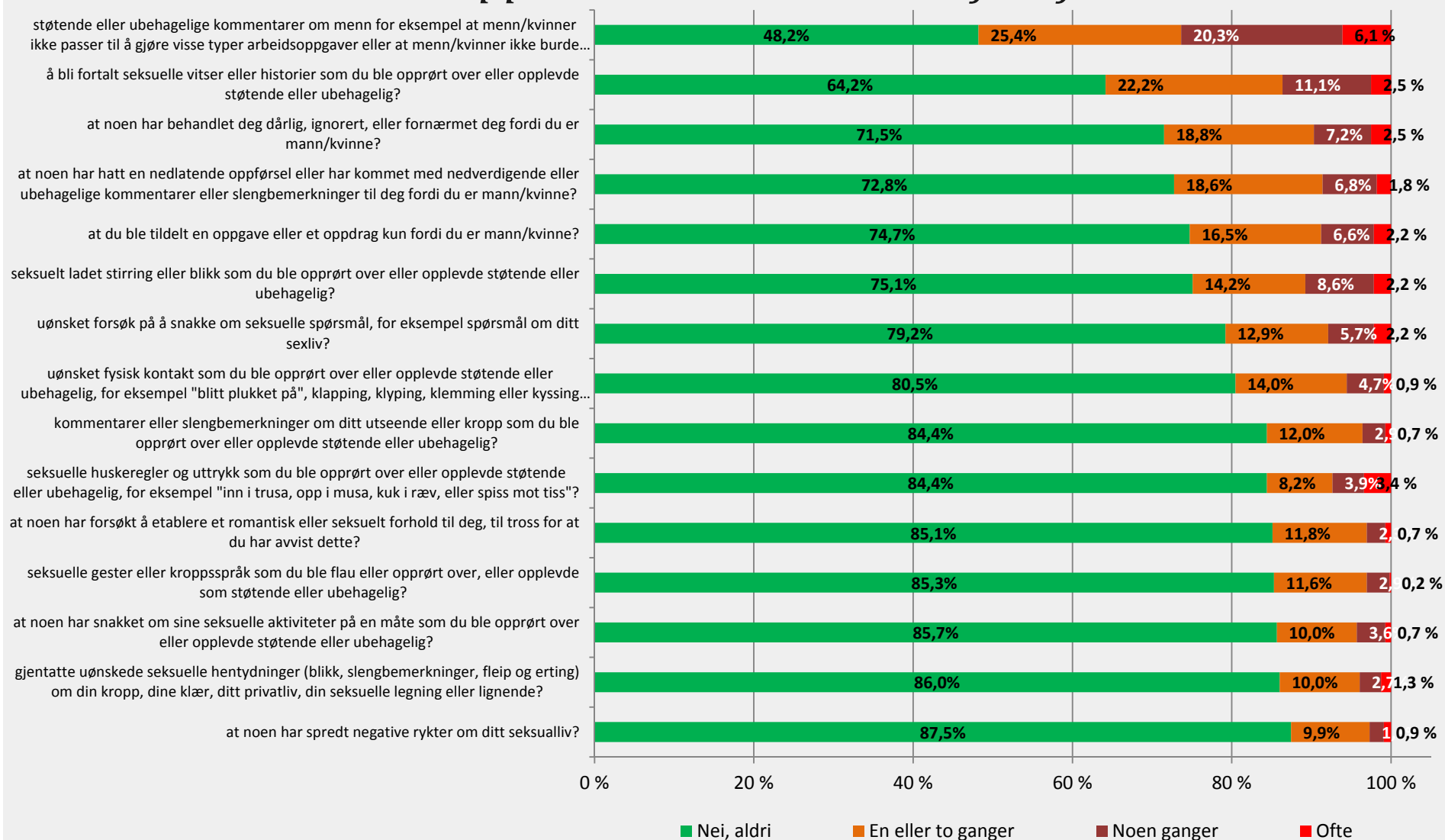

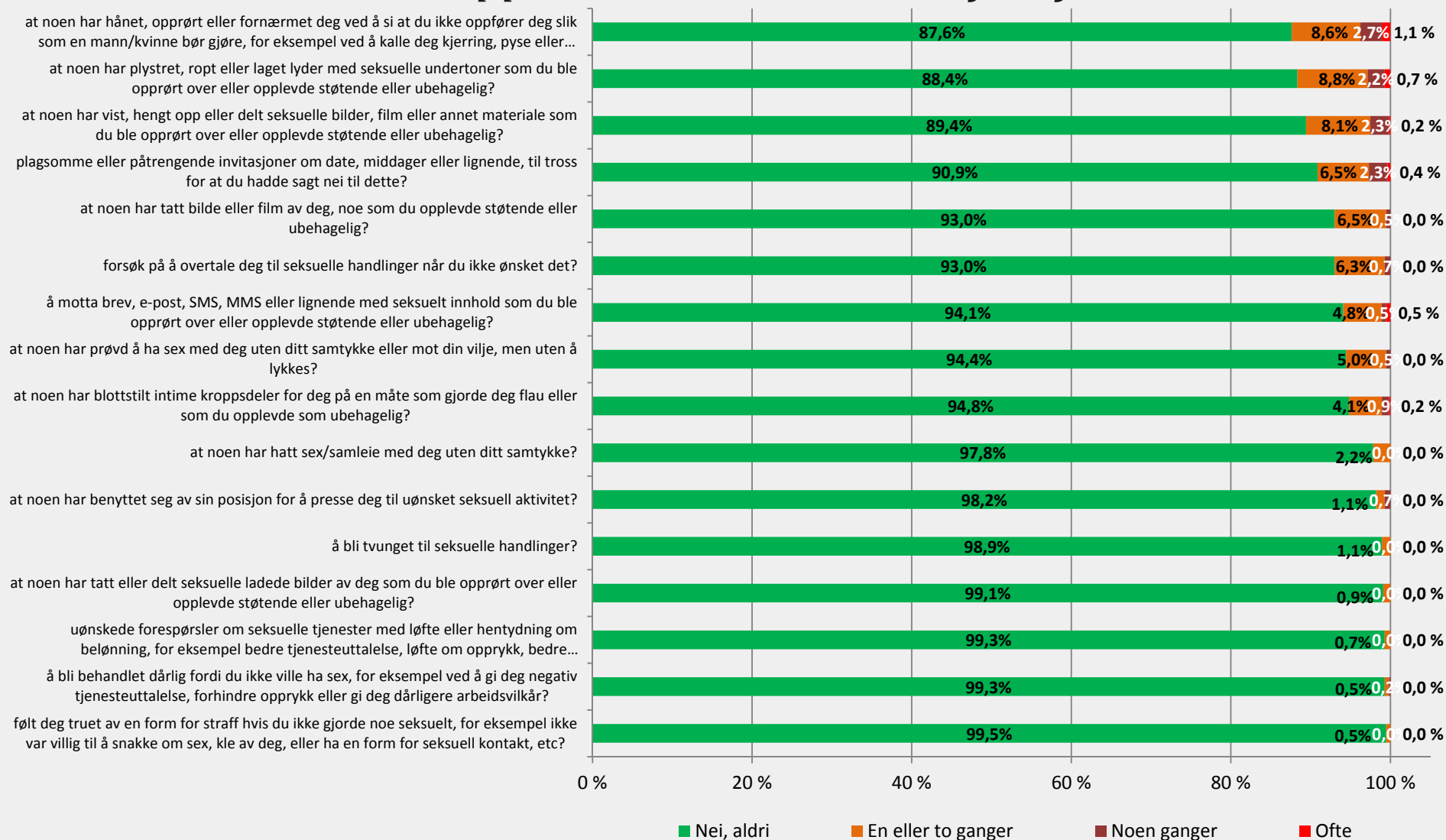

Resultater kvinner

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

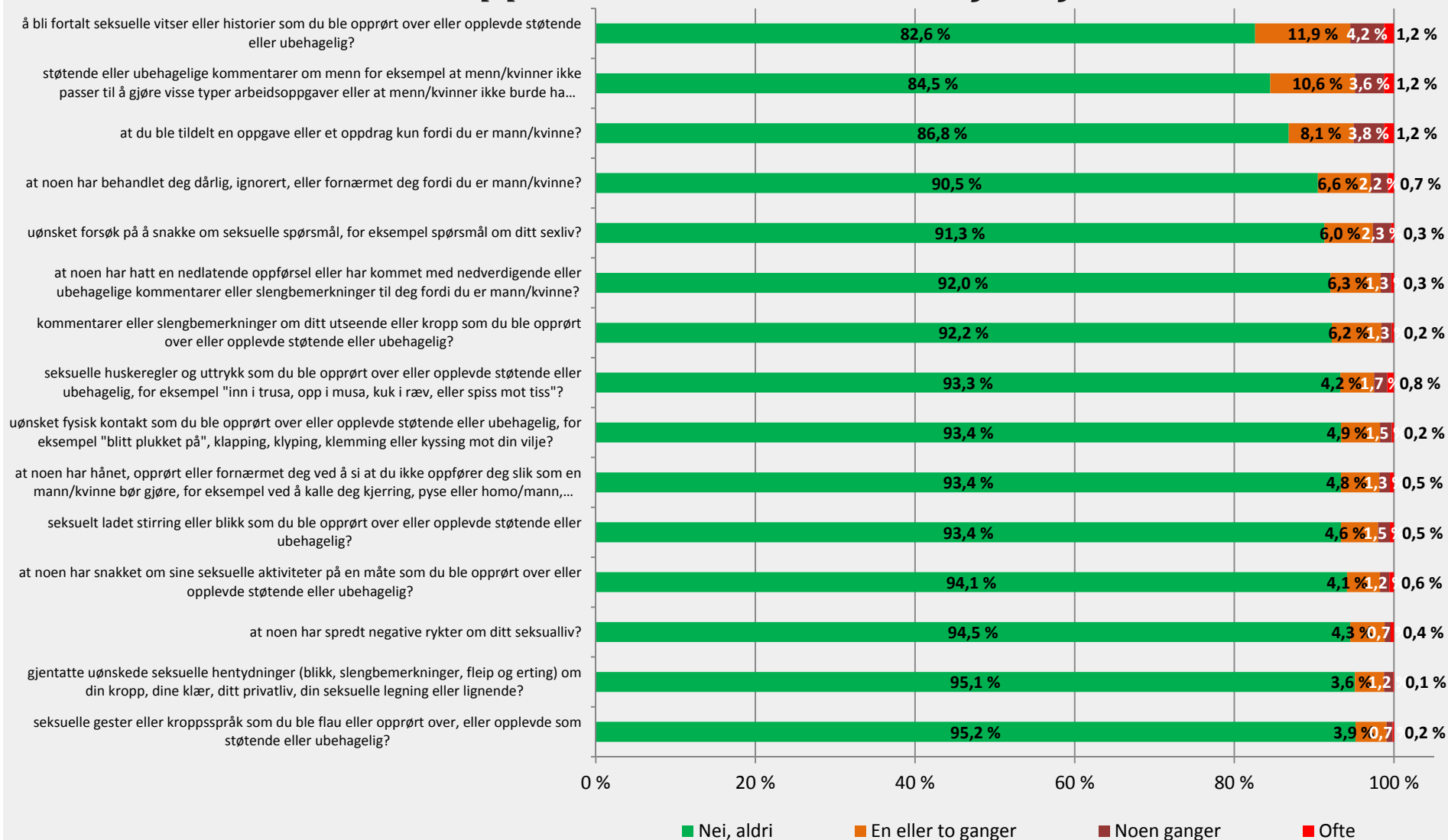

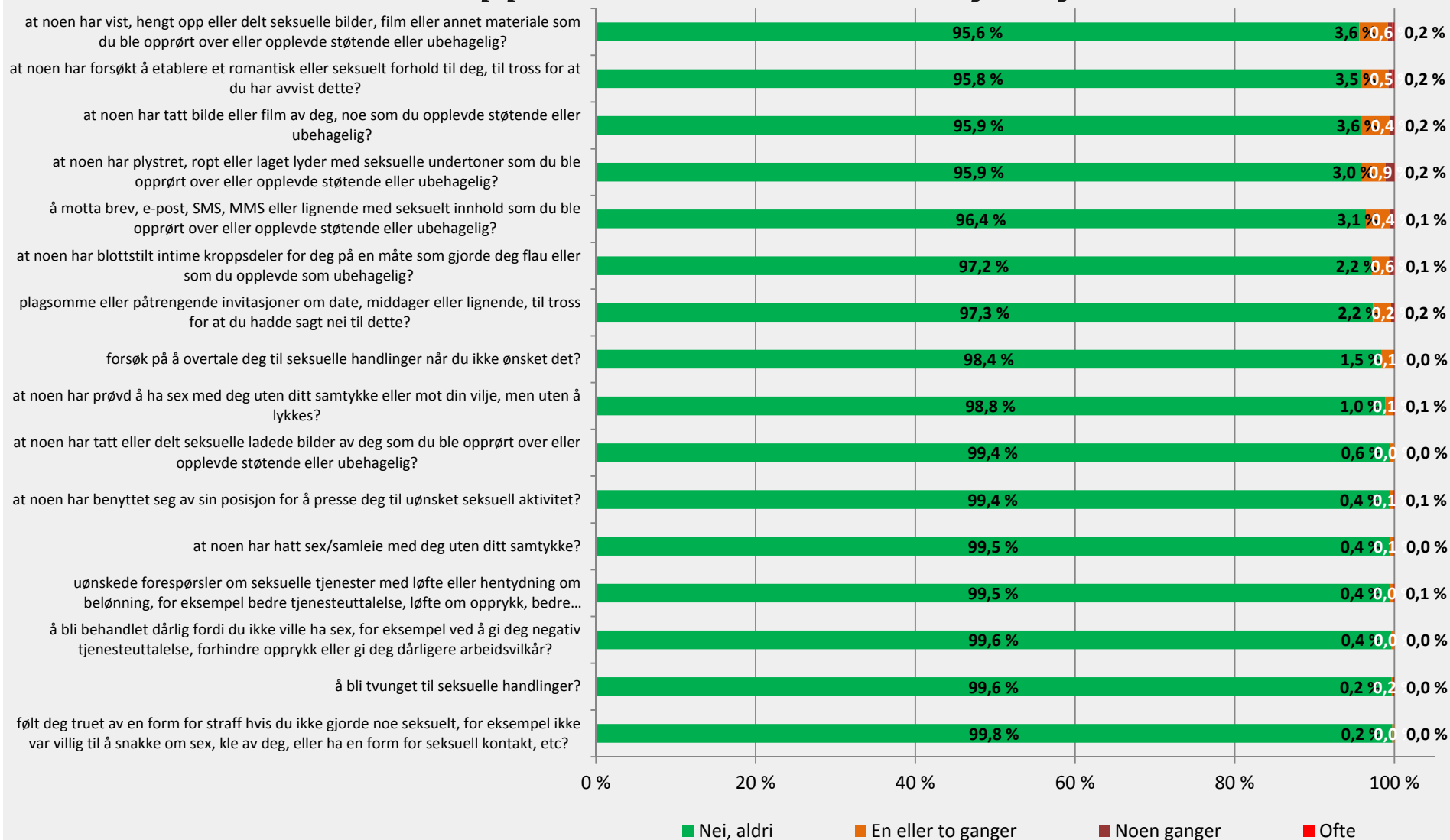
Resultater seksuell trakassering

-Sjøforsvaret-

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

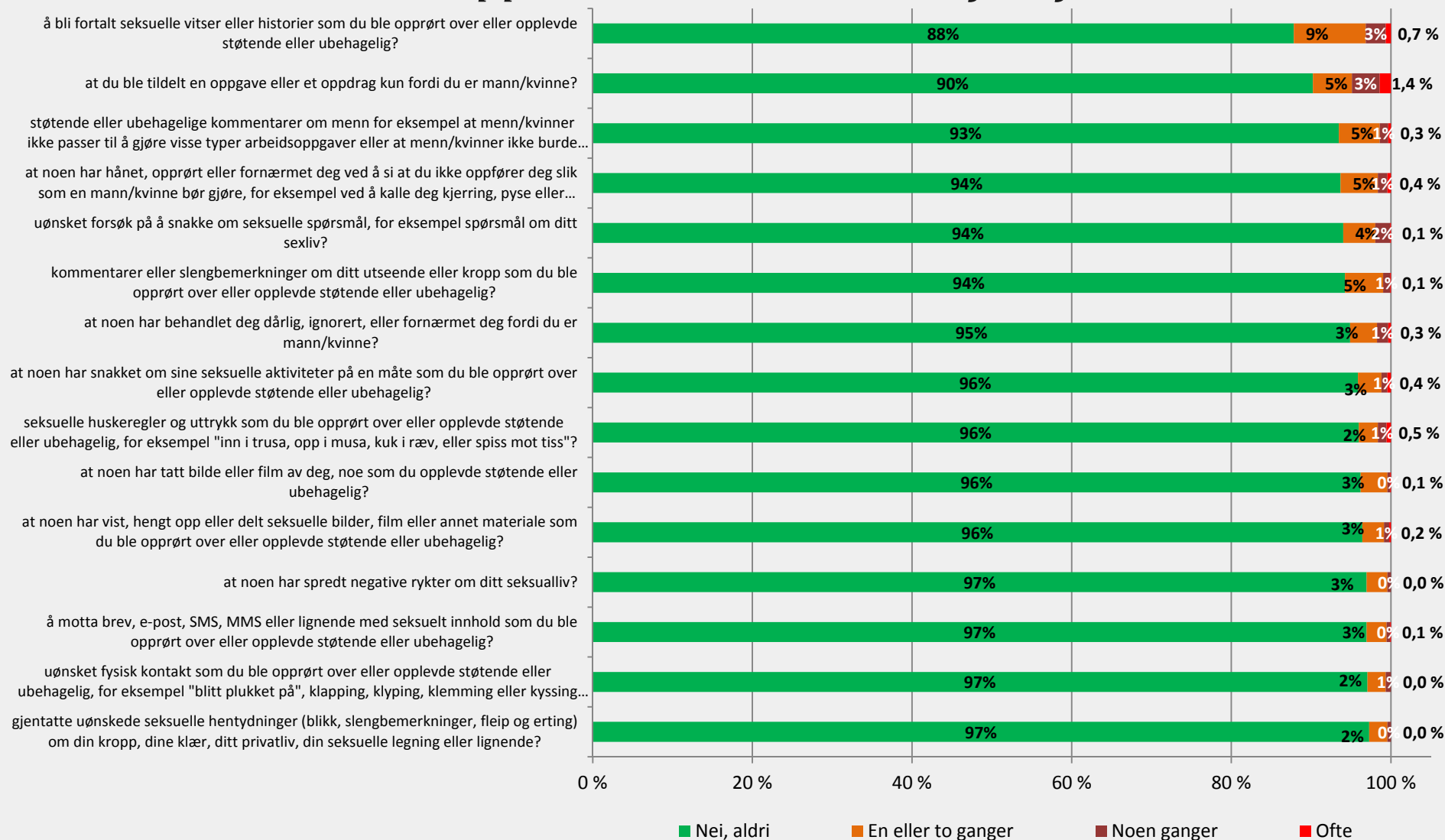
Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

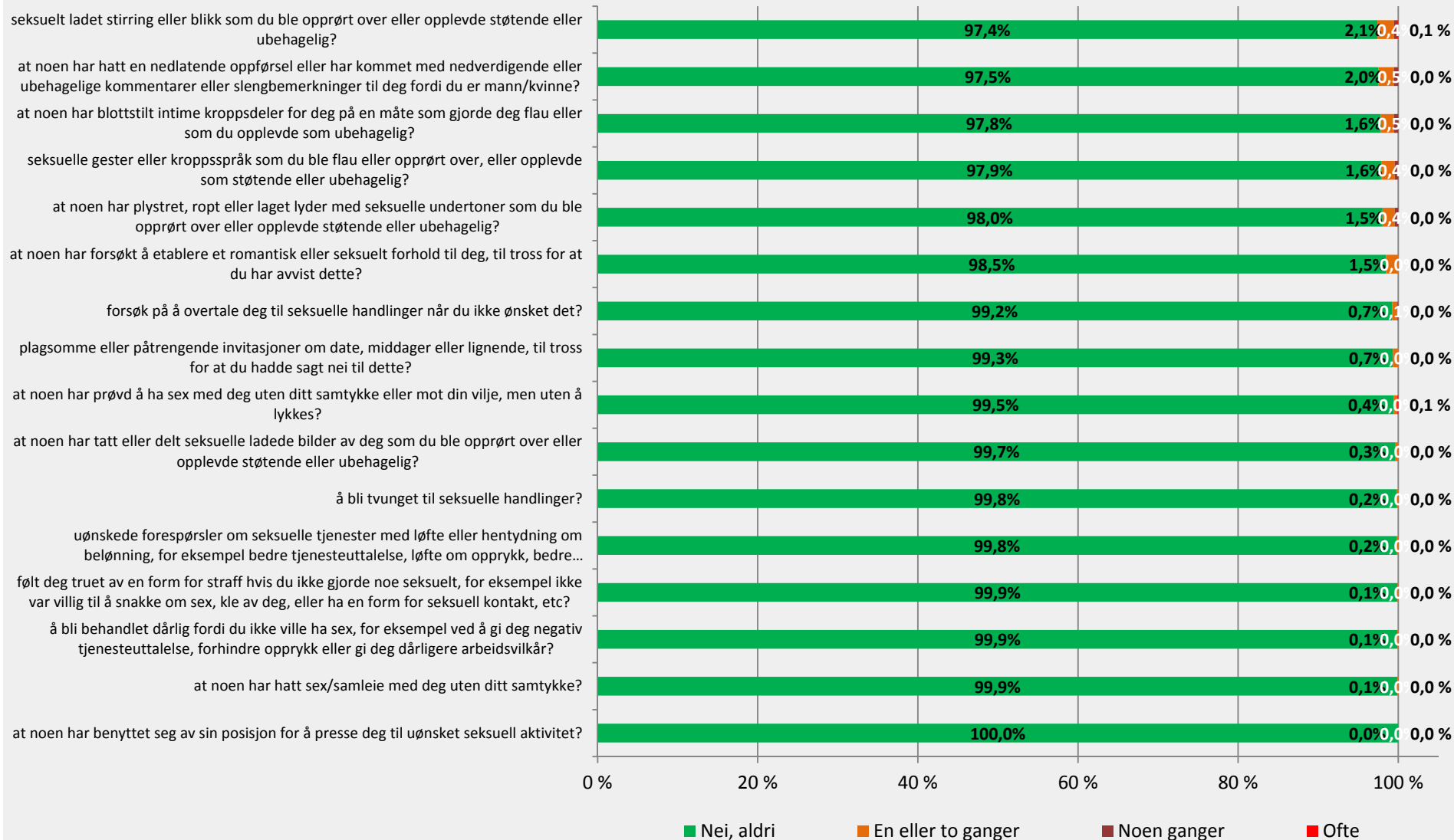
Resultater menn

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

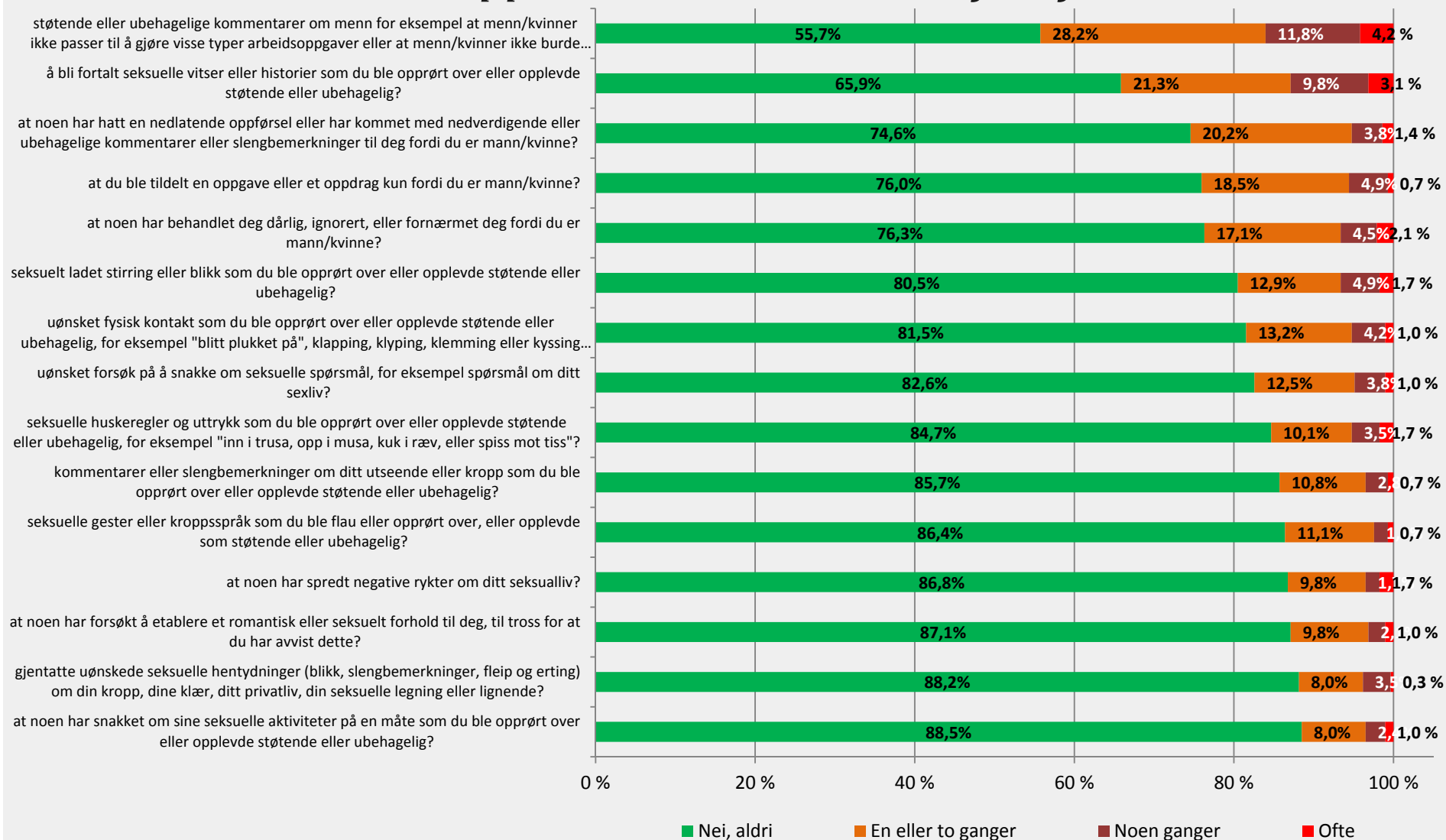
Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

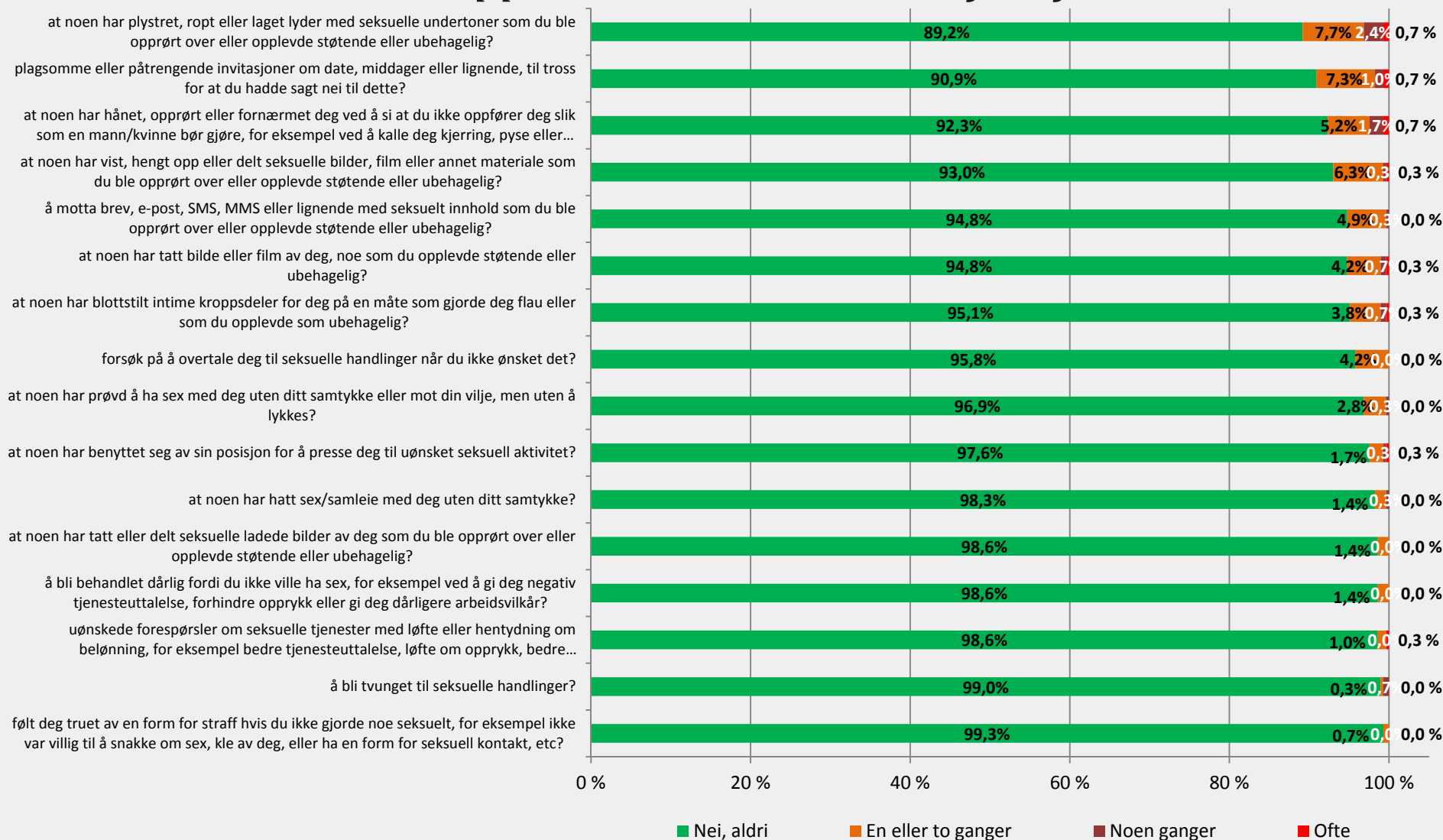

Resultater kvinner

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

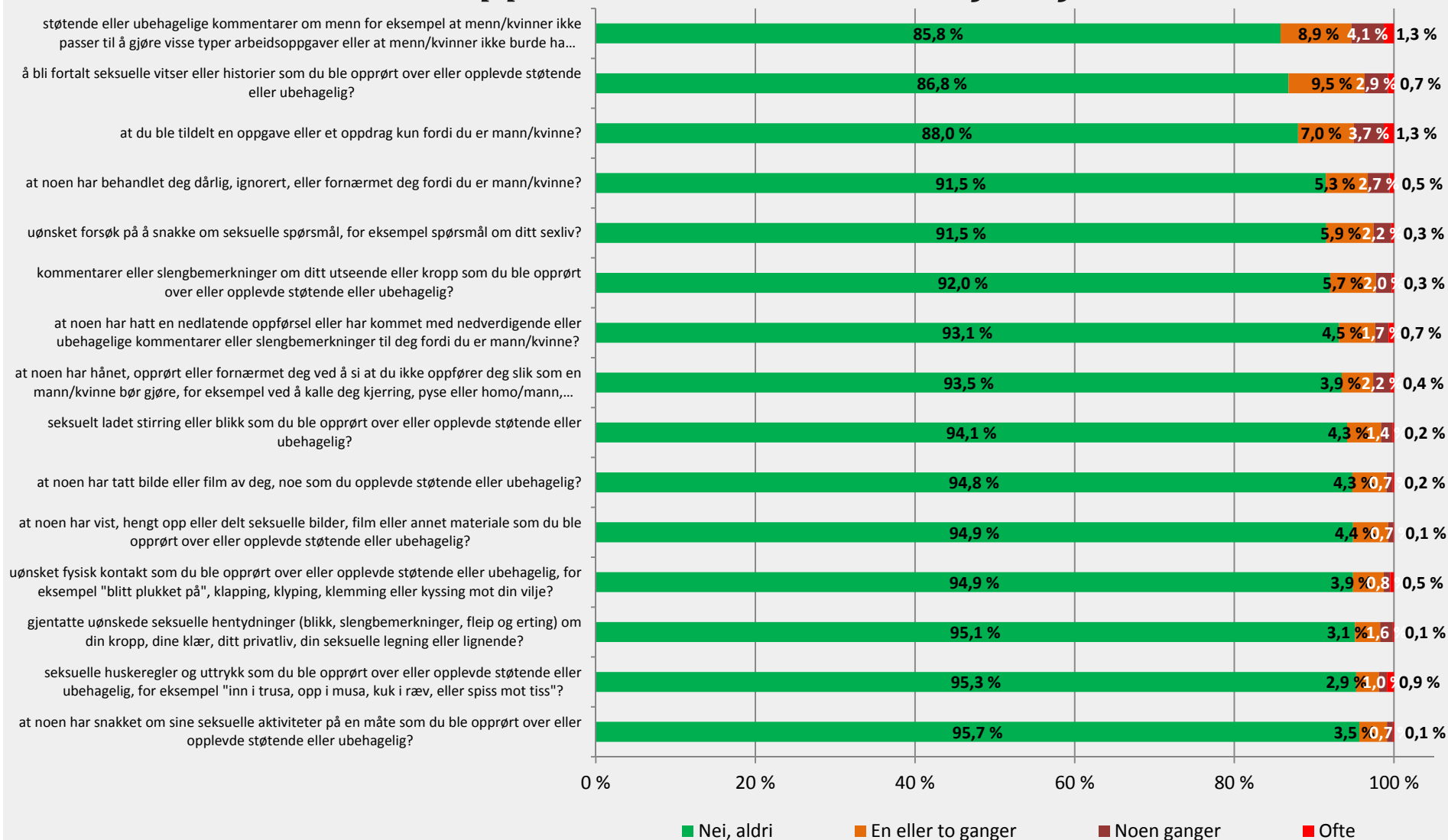

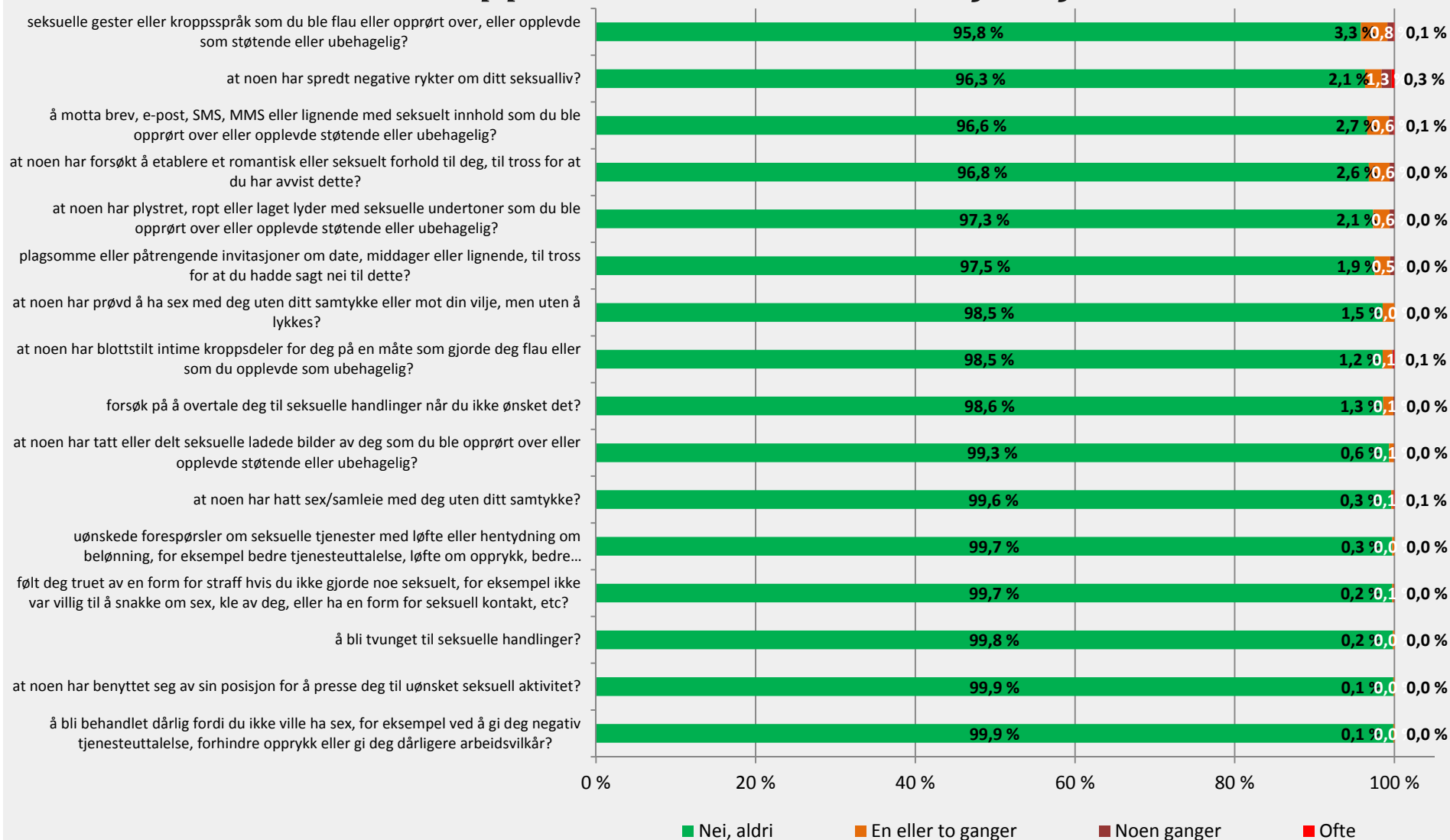
Resultater seksuell trakassering

-Luftforsvaret-

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

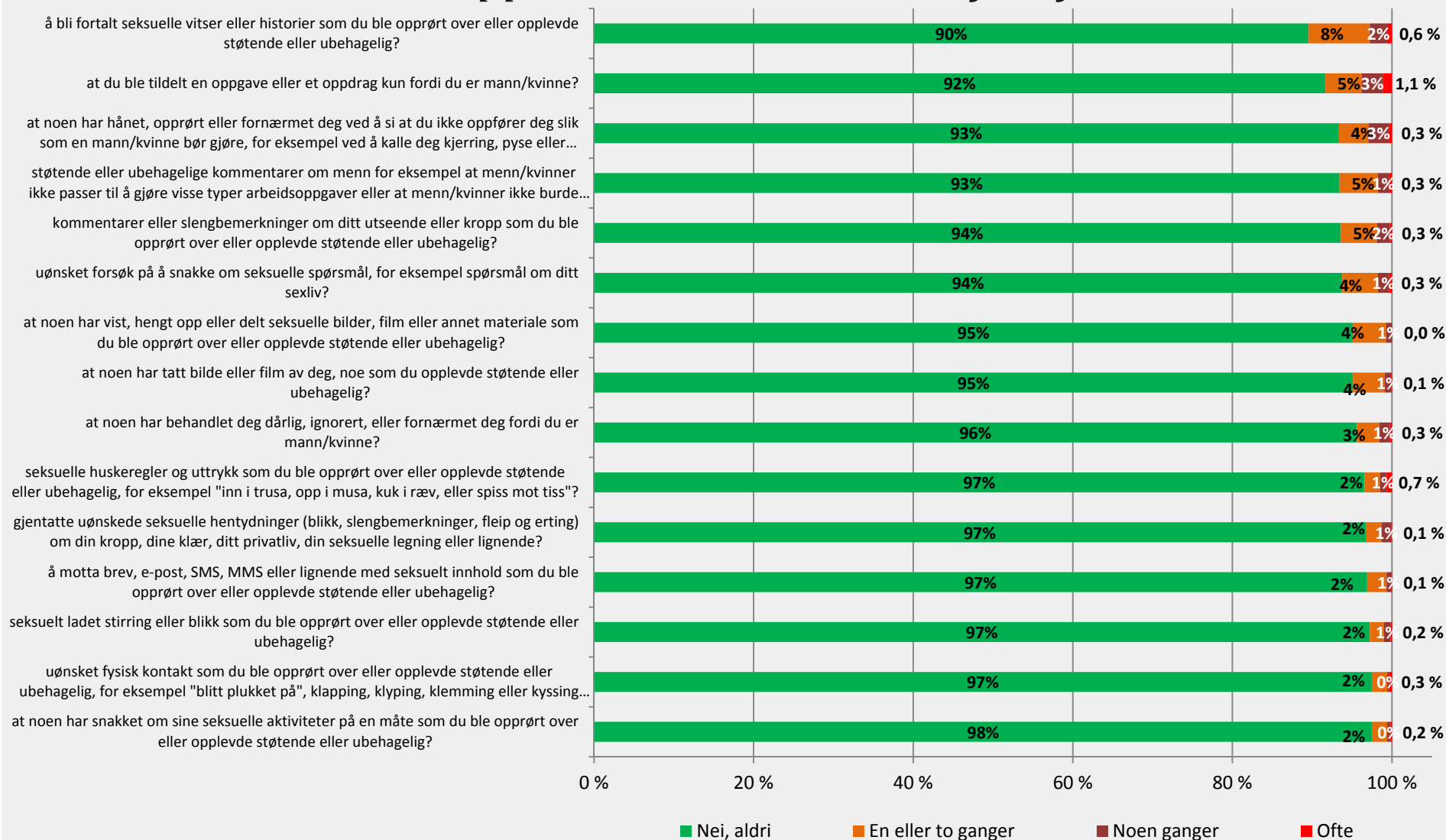

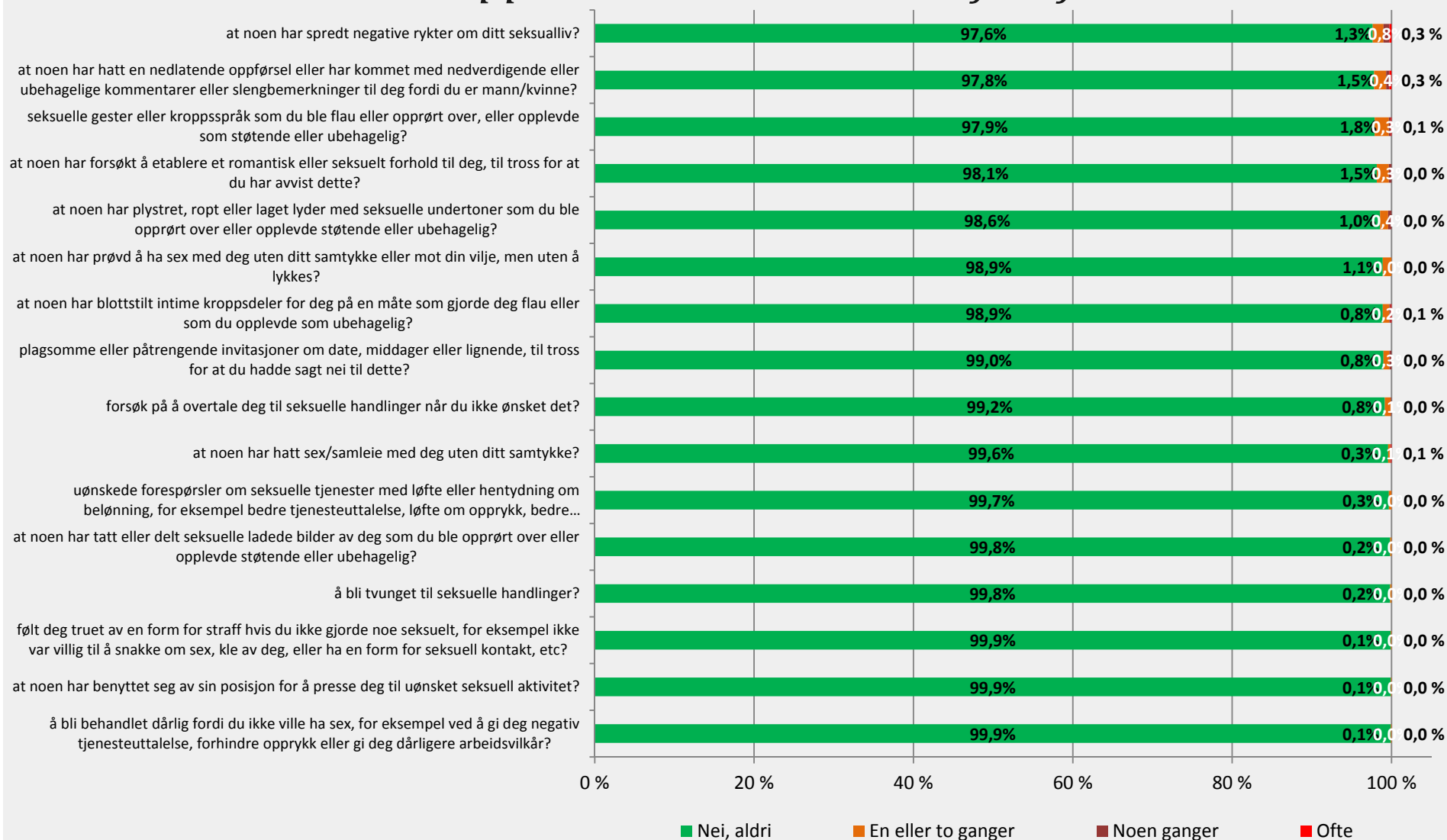
Resultater menn

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

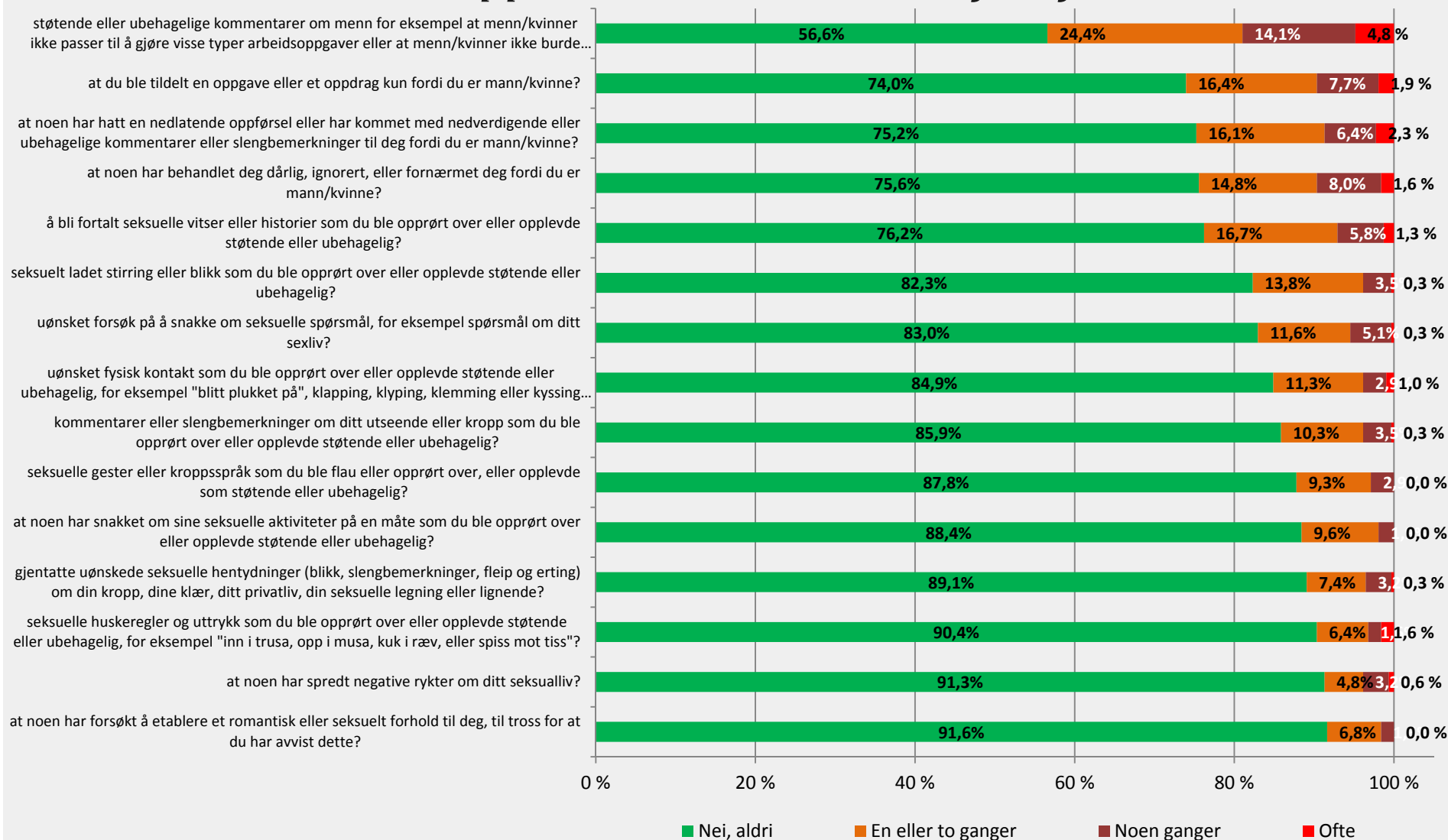
Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

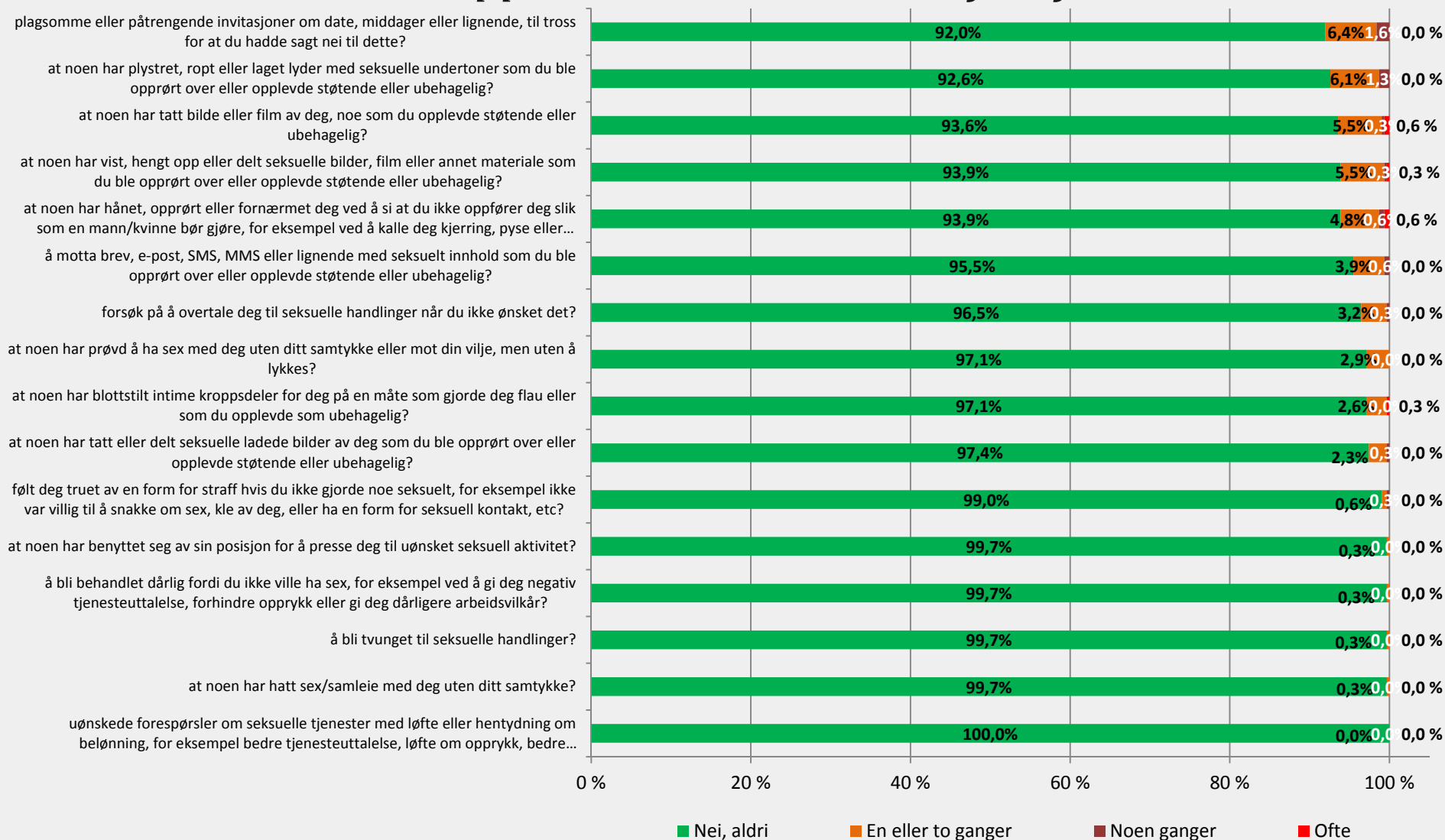

Resultater kvinner

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Har du som tjenestegjørende i Forsvaret i løpet av de siste tolv – 12 – måneder opplevd, enten i eller utenfor tjenestetid,...

Slutt